SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all principle Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIII | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Vasario-Feb. 27 d., 1931 m. | KAINA 5 CENTAI. | No. 9

Pilsudskis Svajoja apie Kara su Rusais

BRUOŽAI

Rašo V. G.

P-lė P. Jurgeliutė prabilo. Apie manomą konspiraciją. Į parapijos svetaines. Iš Bridgeport, Conn.

Mes ilgai laukėm ką pasakys p-lė Jurgeliutė, SLA. sekretorė, Devenio paskolos klausime. Nuolatos budama centre ir atlikdama visas reikalingas morgičių davime formalybes, ji privalėtų žinoti daugiau už kitus apie tą nelemtą paskolą.

Pagaliau pereitam "Tėvynės" numery ir ji tarė savo žodį. Bet tas "žodis," apgailėtinai, yra labai skystas. Svarbiausias p-lės Jurgeliutės argumentas, tai "senoji sistema," kurią ji pati tur but ir išvystė.

Bet pasirodo, kad ji neprisilaikė net ir "senosios sistemos." Adv. Loppatto patarė jai pasiųsti čekį į "Title and Trust" kompaniją Waterbury, tačiau ji teisinasi nežinojusi tokios įstaigos. Jei pati nežinojo, galėjo kitų pasiklausti.

Pasiuntus čekį į minėtą kompaniją, jis nebutų buvęs išduotas iki reikalaujantis paskolos nepristatys dokumentų.

Galimas daiktas, kad p-lė Jurgeliutė ir pirmiau nepaisė advokato nurodymų, nes jeigu advokatas davė instrukcijas, kaip pasielgti su Devenio čekiu, tai, beabejo, jis tą pat darydavo ir kituose atvėjuose.

Plė Jurgeliutė savo pasiaiškinime štai ką pasako:

"Jeigu prasikaltau kame nors, tai tiktai tame, kad neprisilaikiau legalio patarėjo nurodymų reikale pasiuntimo čekio Trust Kompanijai..."

O tuom tarpu tas neprisilaikymas kainavo SLA. mažiausia 15,000.

Kaikurie asmenys pakartotinai tvirtina, buk tuolaikinė SLA. Pildomoji Taryba padariusi su Deveniu suokalbį apvogti organizacijos iždą. Toks tvirtinimas yra niekuom neparemtas ir neišlaiko kritikos. Pild. Taryba nutarė duoti paskolą, jei bus pristatyti dokumentai. Taigi Pildomą Tarybą vien del to negalima skaityti prasikaltusia. Prasikaltimas įvyko kuomet p-lė Jurgeliutė neišpildė advokato instrukcijų.

Katalikų Federacija Chicagoj pilnai monopolizavo p. M. Biržiškos maršrutą, užimdama visas dienas. Kitoms organizacijoms nepalikta net trupinių. Kadangi p. Biržiška negalėjo duoti federacijai tokio įgaliavimo, tai mes ir daugelis kitų pareiškėme protestą. Į tai dievobaimingas "Draugas" atsako: "Į parapijų sales nėra užginta ateiti ir ne katalikams."

Jeigu federacijos vadai mano panaudoti p. M. Biržišką padidinimui parapijonų skaičiaus — jų kelias teisingas. Bet jeigu norima sustiprinti Vilniaus vadavimo akciją — tai katalikų vadai pastato patys save ant juoko.

Permainų turės įvykti, ir jos įvyks.

Mums prisiuntė iš Bridgeport, Conn., anglišką laikraštį, kuriame plačiai aprašoma Lietuvos nepriklausomybės apvaikščiojimas ir musų šalies istorija. Ypač aiškiai ir atvirai pasakyta, jog Lietuva nepaliks Lenkams pagrobtosios savo sostinės.

Šiose iškilmėse kalbėjo "Tėvynės" redaktorius p. Vitaitis; Politinio Iždo pirm. p. Čekanauskas; miesto majoras E. Buckingham ir kiti.

Rusu Pramonės Vargai

Į penkis metus neišauginsi milžino

Vasario 25 dieną į Belgiją sugrįžo žymus darbininkų vadas ir socialistų internacionalo pirmininkas Emile Vandervelde, aplankęs Rusiją ir Kiniją.

Apie Sovietų pramanės reikalus, jis sekančiai atsiliepia:

"Rusijos darbininkų gyvenimo sąlygos šiandien yra geresnės negu buvo pirmuose revoliucijos metuose, ir nėra blogesnės negu buvo prieš Pasaulinį Karą, sako Emile Vandervelde. "Bet yra tokios kokiomis nebutų patenkinti kitų Europos kraštų darbininkai. svu laiku. Šimtai komunistų darbininkų iš Vokietijos ir kitų šalių vyko Rusijon, bet dauguma jų vėl apleido negalėdami prisitaikinti prie Rusijos gyvenimo sąlygų.

"Sulyg penkių metų plano manoma įvestuoti 68 bilijonus rublių produktyviai mašinerijai Rusijoj. Rubliai, kurių oficialė vertė yra 48 centai, Varšuvoj yra perkami už 7c. Suma, kurią sovietai mano įvesdinti, nėra įmanoma by kurioj kitoj Europos šaly.

"Kaip sovietai tai padaro savo vargingoj šalyj? Jie naudoja keturis metodus: 1. Jie turi monopoliją pirkimui ukių produktų, kuriuos jie perka labai žemomis kainomis ir parduoda daug brangiau; 2. jie turi monopoliją industrialės produkcijos, parduodami savo tavorą labai aukštomis kainomis 3. jų taksavimo sistema yra sunki; 4. jie verčia visą produkcijos perviršį svetur. Šiais geturiais budais jie sukelia daug kapitalo kiekvieną metą ir investuoja į savo penkių metų planą.

"Jeigu penkių metų planas nepavyks, tai sovietų valdžiai prisieis užleisti vietą baisiausiai diktaturai, kokią pasaulis yra iki šiol matęs. Tai butų pavojus pasaulio taikai. Antra, jeigu penkių metų plans pavyks, tai Rusijos žmonės nepasitenkins komunistiška diktatura, bet laipsniškai išsivystys į demokratiją.

"Drabužiai yra prastos rūšies, bet maisto galima gauti, sako E. Vandervelde."

DUONOS SVARAS 5 CENTAI

PORTLAND, Ore. — Duona ant tiek čia nupigo, kad svaras yra parduodamas po 5c ir daugiaus kaip 200 krautuvių Portlande taip jau duoną parduoda. Tuomi norėdami daugiaus kiek vienas pirkėjų gauti.

Vietiniams lietuviams reikia atiduoti kreditas už tokius parengimus.

Susekta Degtinės Receptų Teikimo Sistema

NEW YORK. — Horace J. Simmons, specialis iždo departamento agentas, su pagelba narių štabo Andrew McCampbell, prohibicijos administratoriaus, suareštavo suvirš 30 ypatų, kurie sakoma yra nariais sindikato, teikiančio receptus degtinės gavimui.

Sindikatas, sakoma, teikdamas receptus daręs į metus $3,000,000 vertės biznį per pastarus šešis ar aštuonis metus. Susekimui šio nelegalio veikimo prigelbėjo 1,000 gydytojų ir apie 400 vaistininkų. Darant kratas surasta 1,432 receptų su parašais. Keturisdešimts septyni gydytojai yra įvardinti kaipo konspiratoriai Federalei "grand jury" bus įteikti vardai 396 gydytojų ir daugelio vaistininkų, kurie įtariami sindikato veikime.

EX-KAIZERIO SUNUS EINA SU FAŠISTAIS

Vokietijos Taut. Socialistų laikraštis, "Angriff" praneša, kad ex-kaizerio ketvirtasis sunus, Princas Augustas Wilhelm įstajo į Hitlerio partiją.

Mat monarchai jau pasiilgo gero gyvenimo ir todel pradėjo gerintis prie imperalisto Hitlerio ir tuomi mano sugrįžti atgal prie valdžios. Bet, rodos, ilgai dar jiems reikės laukti. Nors Vokietijoj, iš priežasties blogų laikų, žmonės mėtosi prie kraštutinių partijų, tečiaus toli gražu, kad ten pasiduotų fašistiniai monarchistinio rėžimo jiegai.

EKS-PRAL. OLŠAUSKAS PAKARTOTINAI PASIŽADA IŠVYKTI UŽSIENIN

Šiomis dienomis K. Olšauskas padavė J. E. Valst. Prezidentui dar vieną tokio turio prašymą:

"Nors man yra labai skaudu ir graudu išsikraustyti iš brangios mano tėvynės Lietuvos, del kurios labo ir nepriklausomybės esu daug pasidarbavęs, bet kadangi kalėjimo blogas oras ir sunkus režimas baigia mano silpną sveikatą naikinti ir varu mane į karstą varo, tai šiuo turiu garbės pareikšti jusų Ekscelencijai, kad aš, trokšdamas savo gyvybę palaikyti, savo sveikatą pataisyti ir laisvę įgyti, gavęs iš jusų ekscelencijos visos bausmės dovanojimą ir atimtųjų teisių grąžinimą, tuojau išvyksiu užsienin visam mano gyvenimo laikui."

PERU KAREIVIAI SUKILO

LIMA, Perų. — Oficialiai pranešama, kad valdžia pasiuntė ištikimus kareivius numalšinimui sukilusių kareivių mieste Piara, Šiaurinėj Peru.

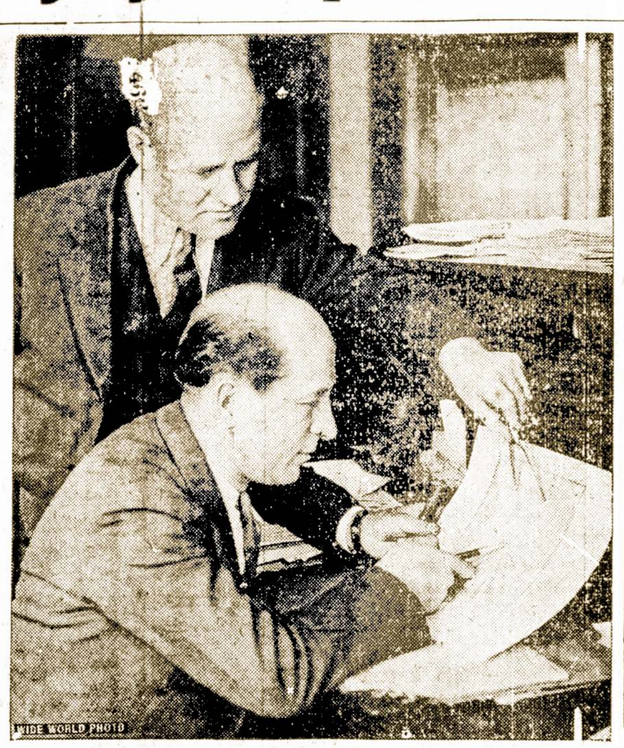

Šiame paveiksle matome Bostono kolegijos prof. Zager su George Burd iš Brighton, Mass., kurie darbuojasi išraštą naują tridalinę metodą matavimui skliauto. Tas Sakoma daug palengvins navigacijos darbe.

Berlyne ir vėl laksto kulkos

BERLYNAS, vasario 23. — Puikioji vieta Under Den Linden vakar buvo pavirtusi karo lauku, kuomet minia republikonų maršavo, netikėtai pasigirdo revolverio šuvis. Tuojaus pasirodė, kad komunistai susijungę su fašistais, bendromis jėgomis buvo suplanavę pulti demonstruojančius republikonus. Pastarieji su griausmingu šauksmu "Lai gyvuoja demokratiška respublika, nei Rusijos raudona žvaigždė, nei Italijos fašistų juodmarškiniai musų nenugalės" ir visu frontu puolė ant komunistų-fašistų.

Nežinia, kas butų įvykę, jeigu nebutų policija įsimaišiusi, kuriai prisiėjo pavartoti net įvairūs ginklai. 15 riaušininkų tapo areštuota.

TIKRAS IR NETIKRAS POPIEŽIAUS LAIŠKAS.

Neseniai "Rytas" įdėjo paskutinį popiežiaus laišką. Po kelių dienų tą popiežiaus laišką įdėjo ir "L. Aid." "Rytas" tada įdėjo popiežiaus laiško fotografinę nuotrauką ir tuo įrodė, kad tikrai "Rytas," o ne "Lietuvos Aidas" buvo paskelbęs tikrą popiežiaus laišką.

LIETUVA TURI RUMUS SAVO ATSTOV. VARŠUVOJ.

Teko sužinoti, kad kunigaikštytė Radvilaitė, dabar gyvenanti Varšuvoj, praėjusių metų pabaigoj dovanojo Lietuvos vyriausybei gražią pilį su didžiuliais rumais. Ta dovana yra Varšuvos mieste. Kai Lietuva turėsianti su Lenkija normalius santykius, tai tuose rumuose gyvensinti Lietuvos atstovybė.

Rumunijos kaimiečiai prieš naują kalendorių

BUKAREST, vasario 23. — Molavijos ir Besarabijos provincijose kaimiečiai susirėmė su policija, kuomet pastarieji norėjo priverst kaimiečius švęsti šventes sulig naujojo kalendoriaus. Keletas rusų pravoslavų tapo areštuota, kaipo provokatoriai.

Seniausias submarinas pasauly

BERLYNAS, vas. 23. — Čia tapo patalpintas Nautical Muziejuj seniausia pasauly submarina.

Buvo pastatyta 1850 ir vartojama karėje vokiečių su danais. Submarinas neturėjo jokio motoro, bet buvo varoma "kojų jėga." Valties konstrukcija randasi gana gerame stovy. Įgulos imdavo tik 3 žmones.

ANGLŲ SPAUDA APIE LIETUVOS TOTORIUS.

LONDONAS. "Daily Herald" įdėjo trumpą straipsniuką apie "Baltijos delčią." Straipsnely pastebima, kad vargiai kas tikėtųsi rasti mahometonų Europos šiaurei, prie Baltijos juros. Bet Lietuva, kaip ir Indija, turinti savo mahometonų mažumą. Jie esą kilę iš totorių, kuriuos prieš 500 metų Didysis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas, kuris Tannenbergo kovoj nugalėjo kryžiuočius, atgabeno į Lietuvą. Šių totorių palikuonys rengiasi pastatyti murinę mečetę Kaune Vytauto atminimui.

Dauguma republikonų Chicagoj, rinkimuose į miesto majorus, rengiasi balsuoti už demokratą Cermak.

"Vilnies" Bolševikai Suskilo

L. Pruseika pakėlė maištą prieš patiją.

Chicagos proletarų stovykloj įvyko sukilimas. Komunistų Partijos centras, kurį kontroliuoja Maskva pareikalavo, kad "Vilnis" pereitų į pilną partijos kontrolę ir prašalintų tuos darbininkus, kurie atrodo, kaipo "smulkųs buržuazai" — kitaip sakant, kurie nors truputį vartoja savo smagenis. Partijos centras taipgi užpyko, kodel bolševikų restoranas Chicagoj šaltai priima užeinančius pas juos darbininkus. Kaipo prasikaltėlį numatė p. Strazdą ir įsakė jam apleisti "Vilnies" redakciją.

P-as Strazras, tačiau, sumobilizavo keliolika stambių bolševikų veikėjų ir nutarė nepasiduoti. Jo pusę palaikė p. L. Pruseika ir M. Bacevičius. L. Pruseika padarė bendrą protestą ir atspausdino "Vilny." Tačiau tas vargiai ar ką gelbės. Bolševikų partija griežtai nusistačius sulaužyti bile kokią opoziciją. L. Pruseikai ir Strazdui teks arba kraustytis lauk arba nusilenkti prieš aukštuosius vadus.

Garlaivis susidaužė; įgula paliko sveka

SAN FRANCISCO, vas. 23. — Garlaivis "I. N. S." užkluptas smarkios audros, bangų tapo sudaužytas į šupulius. Audros tapo užkluptas 100 mylių nuo Arena pakraščio. Įgula kuri susidėjo iš 20 šmonių, visi tapo išgelbėti.

Nepiliečiai gali vykti namo Suv. Valstijų lėšomis

WASHINGTON, D. C., vas. 26. — Išsiilgę namų ir vargo ištikti nepiliečiai, kurie nėra išgyvenę čia tris metus, gali vykti į savo tėvyškę Suv. Valstijų lėšomis.

Darbo sekretorius Doak atkreipia į tai atydą. Reikia tiktai aplikaciją padaryti.

Stirna peršoko banko triobesį

MIDDLETOWN, N. Y. — Burys medžioklinių šunų parsivijo iš miško stirną. Gyvulys neturėdamas kur ištrukti iš gatvės, budamas apsuptas 20 šunų, šoko ant banko stogo, nuo kurio krisdama užsimušė.

Keistas "gimtadenis"

HOLLYWOOL, Cal. vasario 23. — Žinomo judamų paveikslų aktoriaus Harold Lloyd žmona šiandien švenčia "gimtinių dieną" savo sunaus, kuris gimė jau 4 savaitės atgal. —Mat neleiku gimė.

SKUBIAI GINKLUOJA PASIENIO TVIRTOVES

ATNAUJINTI SANTYKIAI SU LIETUVA

Žymus Berlyno laikraštis "Montagspost" paduoda surinktas diplomatinėse sferose žinias apie naują Lenkų politikos kryptį, po Pilsudskio laimėjimo pastaruose rinkimuose.

Svarbiausia problema Pilsudskis ir jo draugai prancuzai laiko Sovietų Rusijos pavojų, penkerių metų planui besipleciant. Todel Lenkijos ginklavimasis rytų pasieny varomas daug energingiau, negu prie jos vakarų sienos. Prie rytų sienos atnaujinamos tvirtovės, statomi iš Prancuzijos atgabenami patrankų pastatai, pėstininkų ginklai atnaujinami ir suvienodinami. Be to, vienam vokiečių fabrike, Reino krašte, užsakyti nauji plieno šalmai. Laikraščio žiniomis. Pilsudskis esąs susirupinęs pratęsti savo apsigynimo frontą į Lietuvą ir Vengriją ir tuo budu apsisaugoti nuo galimo vokiečių puolimo iš užpakalio ar iš šono. Su Lietuva jis norįs atnaujinti diplomatinius santykius. Be to, jis norįs patikrinti sau absoliutų ar palankų Vokietijos neutralumą. Laikraščio pranešimu. Pilsudskio derybos Paryžiuj visu pirma, palietė tokių pasiulymų Vokietijai galimumą.

Už Vokietijos neutralumą Pilsudskis norėtų atsilyginti vokiečiams iš dalies revizija koridoriuj ir kai kur prie Aukštosios Silezijos sienos. Tačiau Pilsudskis, kaip esą tvirtinama Londone, nepasitenkinęs savo pasitarimais Paryžiuje, bet netiesioginai susižinojęs su pačia Vokietija. Tam pirmam susižinojimui su Vokietija patarpininkavęs vienas lietuvių pramonininkas ir viena lietuvių ponia, kurie turi santykių su stambiąja vokiečių pramone.

Pagaliau laikraštis pažymi kad anglų politinėse sferose šios netikėtos žinios komentuojamos palankiai. Esą, ten tvirtinama, kad Pilsudskis jau artimiausiu laiku pateiksiąs jo pasitikėjimą turintiems lenkų seimo atstovams šitą naują lenkų užsienių politikos orientaciją.

Gavo laišką po 15 metų

MT. CARMEL, Ill., vasario 23. — Šios apielinkės pašto įstaigoje antras atsitikimas bėgy kelių savaičių, kad adresatas gauna laišką tik poi 15 metų. Tula Mrs. John Miller gavo laišką, kuris buvo rašytas gavo laišką, kuris buvo rašytas jos močiutės Mrs. Ellis Kopp, 15 metų atgal, Philadelphia, Pa.

ŽIOPLIAI

MUSŲ KOMUNISTAI PAS STALINĄ

(S[illegible] Stalino ofise. Ant sieno[illegible] Lenino paveikslas, o Trockis pakartas aukštyn kojom.)

[illegible] p i s

(Pri[illegible] prie Stalino)

Kaipo [illegible] žemas tarnas,
Turiu raportuoti.
Jog atvyko [illegible] anksti
Draugai delegatai,
Nuo Chicagos bolševikų.
Jie norėtų Jums pranešti,
Daug rimtų dalykų.

S t a l i n a s

Jau ne pirmą kart atvyksta
Jie su pranešimais.
Te ne mano vien bliofuoti
Kvailais savo "skimais."
Jei atvyko—vesk į vidų.
(Nedrąsiai įeina trys musų bolševikų atstovai).

P i r m a s a t s t o v a s

Tenka man pirmiaus prabilti.
Tėve Maskolijos.
Riša mus prie Jusų sosto
Proletarų gijos.
Matom didelę rustybę
Mes ant Jusų veido
Nežinau nuo ko pradėti,
Drąsa man apleido...

A n t r a s a t s t o v a s

Aš pertrauksiu draugo mintį:
Eisiu prie dalykų
Sparčiai veisiasi Chicagoj
Trockio pakalikų.
Jie pajuokia musų siekius
Politišką skonį,
Už buržuazišką veikimą
Išvijom Valonį.
"Laisvės" seime šie trockiniai
Sabotažą varė.
Dar gerai, kad musų kumščiai
Burnas jiems uždarė.
"Ispolkomo" jie nepaiso;
"Čekos" nesibijo.
Kiek veltui auksinių rublių,
Maskvai jie surijo.
Vienas yra išėjimas:
Pagal Jus "ukazo,"
Juos nuteisti, deportuoti
Į kalr[illegible] Ka[illegible]azo.

S t a l i n a s

—N[illegible] tauškiat, tuščios gal-
Apie [illegible] tėmimą. [vos
Pirm[illegible] tur[illegible] versti
Ho[illegible]
Sus[illegible] lepšėm,
Mo[illegible] proletarais,
Jus [illegible]ptų ir parduotų,
Buržujų cigarais.
Nepakla[illegible]pimo,
Žalpio ir Ka[illegible]
Iš SLA. smarkaus mušio
Jus buriai paspruko.
Kol turėjot bendrą priešą,
Klausėte viršunės
Atsiskyrę, tarp savųjų,
Pešates kaip šunes.
Daugiau to netoleruosiu,
Pašalpą stabdyisu,
Jei ateisit dar trukdyti
Su kardu išvysiu.
(Atstovai traukias. Pribėga prie jų Žalpis)

Ž a l p i s

Laikas Jums apleisti rumus,
Vadas mat užpyko.
Juk visvien daugiau negausit
Laukiamo skatiko.
Parvažiavę į Chicagą
Turite sakyti,
Jog pas Staliną svečiuosną
Buvot užprašyti.
Jog garbingas rusų vadas
Nuoširdžiai kalbėjo,
Už jus darbą ten Chicagoj
Medalius žadėjo.

T r e č i a s a t s t o v a s

Sudiev Kremlius, Sudiev Mas-
Aš viš proletaras. [kva.
Nors ir vietoj Nikalojaus
Stalinas yr' caras.

"Visas pasaulis svarsto SLA. paskolą"

Vienas Chicagos lietuviškas lienraštis savo skaitytojų balsuose patalpino neva tai skaitytojaus "balsą" po tokia antrašte — "Visas pasaulis svarsto SLA. paskolą." Na, ir ką tu sakysi?... Tai jau nepaprastas įvykis, kuriuomi susidomėjo net žioplių dvasios vadas ir įsakė visai žioplijadai persitikrinti ir jam pranešti. Ir štai kas patirta: Stalinas priėmė chicagiškę delegaciją, kurios buvo aukščiausiu tiksla, tai pasikalbėti apie paskolą. Gi Stalinas patyręs tikrąjį dalyko stovį, įsakė savo tarnams ją atgauti ir atiduoti raudonajam susivienijimui. Pilnas rūpinasi, kad atgauti tą paskolą ir pavesti padidinimui Brastos kalėjimo. Francuzai svarsto kaip ją atgau ir už tuos pinigus pastatyti Kaizerui paminklą. Hitleris sako paverstų tuos pinigus pagerinimui Klaipėdos uosto. Anglai svarstė prie apvalo stalo ir sako, kad graži suma pinigų paversti sukėlimui Indijoj revoliucijai.

Žodžiu sakant, pagal to lienraščio supratimą, tai apie tą paskolą kalba visas pasaulis. Gi žiopliai dar magaryčioms prideda, kad yra kalbama, netik visame svieste, bet dangui, ant žemės ir po žeme.

Laiškas iš Paryžiaus

Nors žymėtinas nuotikis buvo Belgijoje, bet man yra artimas, ir aš pats keletą kartų lankiaus upės Meuse (Mioz) pakrantėse, ir svieto stebuklai žinoti yra naudinga kas vienam galvojančiam žmogui.

Kaip jau buvo rašyta viso pasviečio gazietose, kad rukas užnuodino keletą šimtų žmonių, ir apie 75 asmenys tuojau mirė. Stebuklingai baisus dalykas, butinai, kurie į viską tiki, o mulkintojai visuomet suranda gražių žodelių užnuodinti žmonelių protą, kad šie tikėtų net į tokias baisybes, kaip yra velniai su pekla ir jų liuciperiais (suprask—karaliais). Arba čia ant žemės vergaukite, pinigus ir geresnį kąsnelį atiduokite — mums kunigams, kapitalistams, taip sakant dievui, o po mirties tiesiai į dangų eisite, ir turėsite visas rojaus linksmybes; kuomet mes kunigai, kapitalistai, arba čia ant žemės turime dangų ir visas rojaus linksmybes, su pulkais gaspadinių, daktilografių, ir kitokių tarnaičių—pačių... Ir taip vieni kitus besimulkindami net ir dar dabar XX amžiuje prieina prie kraštutinių baisenybių: vagysčių, žmogžudysčių, karių, ir kitko. O jau prostitucija, arba vertimas mergų į mašinas vaikams (kareiviams) dirbti, tai su didžiausiais mordais skalina.

Šitaip buvo ir ant la Meuse paupio kapitalistų papildyta baisenybė maž daug išaiškinama: kad tai rukas užnuodino žmones, ir dar nebent koks rukas — "misteriškas," arba lietuviškai sakant — balamutas — Dievo koronė už griekus. Mat tos dienos rytą buvo rukas.

Bet jeigu butų nutikę prie naktinės mėnesienos, butų sakyta, kad mėnulio šviesa taip padarė, arba kad dienoje prie skaisčios saulės spindulių, butų sakyta, kad saulė užnuodino žmones, ir "mokslinčiai" butų ėmėsę tyrinėti saulės "sistemą," o dar kiti butų sakę, kad "sudna diena" ateina, atiduokite mums pinigus, kad Dievas susimylėtų ant jųs griešninkų, kaip kad musų laisvoje Lietuvoje prie caro Nikoluškos II, rodos 1887 metais kunigai rinko aukas ir prisakė melsties, kad Dievas atitolintų koronę—"sudną dieną," nes buvo sakyta, kad kokia ten žvaigždė kris ant žemės, ir visą žemę sudegins.

Taipjau keletas savaičių atgal čia Paryžiuje atsibuvo ir gi pažymėtini stebuklai: vieną rytą 5 valandose išlijo lietus su dumbline, arba geltonojo molio smiltimis, kuris, sakė, buvo atnešias vėjo nuo Afrikos, nors aš to lietaus nemačiau. Tai paprastas gamtos apsireiškimas, bet del žmonėlių su snaudančia galva, gali virsti į didžiausį stebuklą, Dievo koronė.

Bet mokslo knygose, pasakose, ir kitokiose zabegose yra dar daugiau stebuklų... Tai kad lietutus išlija varlėmis, givatėmis, sliekais, ir kitokiais nešvariais gyvunais. Taip jau yra lietų, kurie išlija pinigais, blynais, lašiniais, dešromis, pančiakomis, kelnėmis, andarokais, ir tt. Aš pats kartą Paryžiuje einant į darbą anksti rytą per smarkų lietų mačiau ant bruko streksiant didelę varlę, kurią francuzai susigaudė, kad pasidaryti sau gerą pusrytį, nes čia daug žmonėlių valgo varles... Ar dar bereikia geresnio prirodymo, kad lietus išlijo varlę...

Antanėlis.

Papirktas.

Sugrįžęs iš kelionės tėvas klausia savo septynių metų vaiką:
—Kas naujo Januk?
—Negaliu pasakyti.
—Del ko?
—Del to, kad naujas tėvelis, kuris buvo pas mus, kai tavęs namie nebuvo, davė man 10 centų.

Daratos Vargai del Vyro

I.

Vytauto garbingi met i,
laimės nenešė Daratai.
Penkis kartus ji mylėjo,
bet nėkart neištekėjo.
Toks dalykas musų kaime,
jau paženklina nelaimę.
Naktimis sapnai visokie,
Daratytė baisiai strioke...
Kiek čia buvo jaunikaičių,
ištekėjo kiek mergaičių!
Kiek čia buvo triukšmo, šumo,
kas vestuvių per gražumas.
Smutkai graužia Daratytę,
kad veideliai jau apvytę.
Ką čia darius, ką pradėjus,
kaip gyvent neištekėjus...
Kas čia dedas, kas čia yra,
kad nesiunčia Dievas vyro?

II.

Musų gerbiamai Daratai
trisdešimt devyni metai.
Toks dalykas jau savaime
yr baisesnis už nelaimę.
Daratytė baisiai nori,
sudraskyti kalendorių.
"Aš per šitą kalendorių
buti senmerge nenoriu.
Kyla mokslas, kyla šviesa,
kalendorius eis po biesais."
Stai visų panų svajonė,
pajaunėti maliavone.
Maliavotis reikia baisiai,
kad užtrint senatvės vaisiai.
Musų miela Daratėlė
dar prieš saulę atsikėlė.
Priešais veidrodį sustojus,
dvi adynas maliavojos.
Linksmas juokas, džiaugsmas
maliavotis dvi adynas [grynas

III

Nepažint jau Daratėlės:
lupos—kraujas, veidas gėlės.
Siuvas suknią ilgą baisiai,
kad nuslėpt senatvės vaisiai.
Sako trumpos—ištvirkimas,
pasileido mus jaunimas.
Ta, kur dėvi kirptus plaukus,
nuo bažnyčios pasitraukus.
Ta, kurios be pudros veidas,
ta stačiai jau pasileidus.
Nuo mados kas atsilieka,
tos papildo baisų grieką,
nes šią žiemą ponavoja
ilgos mados Lietuvoje.

IV.

Draskė, plėšė kalendorių,
"Ištekėti baisiai noriu."
Siuvo suknia baisiai ilgą,
"Ištekėsiu neužilgo."
Tepė lupas, dažė nosį,
"Ištekėjus ponavosiu."
Užaugino ilgus plaukus,
"Kaip čia piršlio susilaukus."
"Kaip čia taip sukombinavus,
kad bagotą vyrą gavus"...
Taip svajojo ir dusavo,
per mergystę visą savo.
Oi, veideliai maliavoti,
kaip meteliai pakavoti?
Kaip nuslėpt, kaip užkloti,
Kaip dušelę sužvėjoti.

V.

Ir pasklydo linksmas aidas,
visą liudėsį išsklaidęs.
"Panos, dėdės ir dėdienės,
rinksim grožio karalienes."
Kas palieka karaliene,
geria vyną, maudos piene.
Važinėja po kurortus,
dėvi šilką, valgo tortus,
Gal pats Dievas laimę retą,
siunčia tiesiai pas Daratą.
Argi ji nebe gražuolė,
ar skaistumas jos prapuolė.
Ar veidai ne maliavoti,
gal išrinks, kas gal žinoti?
"Ėsiu tortus, mirksiu piene,
busiu grožio karalienė.
Gausiu vyrą, pirksiu dvarą,
oi kaip linksma, oi kaip gera."

VI.

Bet ne visa taip išėjo,
Daratytė kaip norėjo.
Rinko valsčiuje gražuolę—
Daratėlė nepapuolė.
Ten išrinko trumpaplaukę,
Daratėlė to nelaukė...
Ir supykusi ji manė,
kad išrinko ten piemenę.
Bėga dienos, aiškiai matos,
juokias žmonės iš Daratos,
kad įėjo jai galvoje,
ligt gražuole Lietuvoje.
Oi supyko Daratėlė,
kad į "sostą" jos nekėlė.
"Kas čia yra, kas čia yra,
ar ir mirti reiks be vyro.
Ar čia skurst neištekėjus,
ar čia grabą dirbt pradėjus?"
("L. U.")

Lietuvos Paštas

Švedų Amerikos Linija vežamas

Švedų laivais nuolatiniai vežamas Lietuvos paštas į Lietuvą ir iš Lietuvos. Sausio 17 d., motorlaivis "Gripsholm" išplaukdamas iš New Yorko išvežė į Lietuvą 21,077 svarus lietuvos pašto. Virš dešimt tonų. Švedų Amerikos Linija darosi vis populiariškesnė lietuvių tarpe vežiodama Lietuvos keleivius ir paštą. Ji turi didelį pritarimą nuo aukštų Lietuvos valdininkų. Pardavus Baltic Amerika Line lenkams, kuri pirma ir Lietuvos paštą vežiojo, nuo minėtos linijos sutartis-įgaliavimas atimtas. Pirmutinę p r o g ą vežti Lietuvos paštą gavo Švedų Amerikos linija. Sutartis padaryta per Švedų ir Lietuvos paštą. Taipgi ir keleiviai keliaudami į Lietuvą Švedų linija turi malonią kelionę, per Švediją į Klaipėdą.

NAUJAS KELMŲ NAIKINIMO BUDAS

Visiems žinomas s u n k u s darbas prie kelmų valymo iš miško dalių, kirtimų ir t. p. Užsienyje pasiulytas kelmų naikinimo naujas budas, kuris yra toks: kelmo viduryje iškalama duobelė 40 mm. diametro ir 100 mm. gilumo; į tą duobelę pripilama 3 šaukštai salietros, ir užkemšama kamščiu iš žemės su piuvenomis. Po metų kamštį išima, į skylę įpila žibalo, kurį paskui uždega. Po greito sudegimo kelmo virutinės dalies prasideda lėtas rusenimas per metus primirkusių salietros šaknų; pabaigoje kelmas su visomis šaknimis panaikinamas be liekanos.

—Arėjas Vitkauskas.

Sveikata brangiausias turtas.

Tulas kinietis, pasmerktas pakarti, prašo atidėti mirties bausmės vykdymą.

—Kodel?—klausia jį.

—Matot, dabar man gerklę skauda. Bijau, kad liga labiau neprispaustų.

Pirmiau Sirgęs Vidurių Ligoms Jaučiasi Laimingas

"West Point, Nebr., Sausio 12 d., 1931 m. Aš vartoju Trinerio Kartųjį Vyną per daugiau kaip du metu ir jaučiuos laiminga dabar. Mano sveikata buvo labai blogam stovyje kada pradėjau vartoti.

TRINERIO KARTŲJĮ VYNĄ

Aš gavau sampelį nuo draugo ir jusų gyduolės paliuosavo mane nuo vidurių ligų. John H. Andre."

Trinerio Kartusis Vynas yra keturiopa gyduolė, pasiekia keturias svarbiausias dalis Jusų sistemos: pilvą, žarnas, kepenis ir tulžį. Kada vienas ar daugiau šių organų yra užsikimšę, Jųs skundžiatės blogu apetitu, vidurių nedirbimu, svaigimu, galvos skaudėjimu, dideliu nuovargiu. Trinerio Kartusis Vynas greitai pagelbsti. Visose vaistinėse. Dabar DVIEJUOSE DYDŽIUOSE.

DIDELĖ EKSKURSIJA

Į LIETUVĄ

PO VADOVYSTE.
Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje
NORTH GERMAN LLOYD Ekspresiniu greituoliu

S.S. EUROPA

Greičiausiai plaukiojančiu laivu

IŠPLAUKIA iš NEW YORKO GEGUŽĖS 2

TREČIOS KLESOS KAINOS:
Iš New Yorko į Klaipėdą . $117.50
Į Klaipėdą ir atgal : : . $193.00
Suv. Valst. Taksos Atskirai.

Specialiai tiesioginiai traukiniai iš Bremeno į Klaipėdą, prižiurimi atsakomingų konduktorių

TIK 7 DIENOS Į LIETUVĄ

Patarimų klauskite pas

NORTH GERMAN LLOYD

Ambraziejus, J. 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
"Amerikos Lietuvis" 14 Vernon St., Worcester, Mass.
Baltutis, P. P. 3327 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Bartkevičius, P. 678 No. Main St., Montello, Mass.
Bogden, J. G. 432 W. Long Ave., Du Bois, Pa.
"Dirva" 6820 Superior Ave., Cleveland, Okio
Gendrolius, N. 395 Broadway, So. Boston, Mass.
Kažemėkas, K. Ch. 797 Bank St., Waterbury, Conn.
Makarevičius, K. 95 Liberty St., Ansonia, Conn.
Mollis, P. 3730 — 24th St., Detroit, Mich.
Mikolainis, P. 188 Sands St., Brooklyn, N. Y.
Rauktytė, J. 123 Millbury St., Worcester, Mass.
Sekys, J. 226 Park St., Hartford, Conn.
Sidabras, K. 875 Cambridge St., Cambridge, Mass.
"Naujienos" 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Stulpinas, V. M. 3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
"Sandara" 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Trečiokas, A. S. 197 Adams St., Newark, N. J.
Urbšas, J. J. 187 Oak St., Lawrence, Mass.
"Vienybė" 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Vasiliauskas, J. 814 Bank St., Waterbury, Conn.
Velečkis, A. 502 South Ave., Bridgeport, Conn.
Vaišnora, K. J. Franklin Sav. Bank & Trust Co., Pittsburgh, Pa.
Varašius, A. So. 12th and Carson Sts., Pittsburgh, Pa.
Vitkauskas, J. T. 2701 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.
Viesula, K. J. 1128 Washington St., Norwood, Mass.
Zolp, J. J. 4559 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Atlankyk Savo Tėvynę

ŠEŠIOS EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
Pasirink Parankiausį Laiką

1. Balandžio-April 24, laivu STATEDAM, Holland America Line iš New Yorko per Rotterdamą į Klaipėdą.
2. Gegužės-May 2, laivu EUROPE, North German Lloyd, iš New Yorko per Bremen į Klaipėdą.
3. Gegužės-May 16, laivu HELLIG OLAV, Scandinavian Line, iš New York į Klaipėdą, be persėdimo. Šios visos ekskursijos rengiamos grynai Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos.
4. Gegužės-May 27, laivu LANCASTRIA, Cunard Line, iš New Yorko ir Bostono tiesiai į Klaipėdą be persėdimo. Šią Ekskursiją rengia S. L. A. su Lietuvių Agentų Sąjunga.
5. Birželio-June 6, laivu ROTTERDAM, Holand America Line, iš New York per Rotterdamą į Klaipėdą. Šią ekskursiją rengia laikraščiai.
6. Birželio-June 17, laivu AQUITANIA, Cunard Line, Iš New York per Southampton į Klaipėdą. Rengia Lietuvių Agentų Sąjunga.

Jeigu manai važiuoti į Lietuvą sekančią vasarą, tai jau laikas pradėti rupintis reikalingais kelionei dokumentais ir užsisakyti vietas ant laivo.

Platesnių informacijų klauskite

Sandaros Agentura

3236 South Halsted Street, Chicago, Illinois

Tel.: Calumet 3277

Įvairios Žinios

EUROPOS TURTAS

Europos turtas po karo nepadidėjo. Jis gali but įvertintas maž daug nuo 9 iki 10 trilionų arba 10 tukstančių miliardų prancuziškų frankų. Tik Amerikos Jungtinių Valstybių turtas įvertinamas 500 miliardų daugiau, kaip Europos. Prancuzijos turtas siekia 1,500 miliardų, Anglijos — 2,500 miliardų. Visos Europos metinis pelnas siekia 1,600 miliardų, Amerikos J. Valstybių — 1,800 miliardų frankų. Prieš karą Amerikos metinis pelnas tesiekė 900 miliardų frankų. Per penkiolika metų jis padidėjo dvigubai.

62,363 JUDAMŲJŲ PAVEIKSLŲ TEATRAI

Šiandien pasaulyj yra 62,363 teatrai, kuriuose rodoma krutamieji paveikslai. Iš jų Amerikoj randasi 22,731. Gi visoj Europoj yra vos 28,454 judamųjų teatrų.

PIETŲ AŠIGALIS—NORVEGIJOS NUOSAVYBĖ

Norvegų ministeris pirmininkas Mohwinckel pasakė per radio kalbą, kurioj motyvavo norvegų pretenzijas į Pietų ašigalo sričių dalį. Mohwinckelis nurodė, kad Pietų ašigalis buvo surastas norvegų tyrinėtojo Amundseno ir kad kiti norvegų tyrinėtojai prisidėjo prie tų sričių tyrinėjimo. Pagaliau Mohwinckelis pažymėjo, kad Norvegija turinti tose srityse didelių ekonominių interesų.

LYTIES KITIMAI PAUKŠČIUOSE.

Anglų "Journal of Heredity" neseniai paskelbė šitokią įdomią vienos vištos gyvenimo istoriją. Ta višta dėjo kiaušinius ir užaugino kelias viščiukų kartas visai kaip paprasta višta. Bet po to jai išdygo gaidžio plunksnos ir pentinai, ir, kadangi nebuvo gaidžio, ji "apvaldė" vištininką ir keletą kartų buvo pastebėta atliekant gaidžio pareigas. Po metų, kol ji dar buvo gaidžio plunksnomis, jai buvo duota kiaušinių išperėti, ir tą ji puikiausiai atliko. Pagaliau, jai vėl atidygo vištos plunksnos, ji vėl ėmė kiaušinius dėti, nors dabar jau jos kiaušiniai buvo daugiausia dviem tryniais. Beveik visuose kituose paukščių lyties pakitimų atsitikimuose lytis paprastai pakisdavo del kokių nors vidaus sužeidimų. Bet šiuo atsitikimu vidaus organai, vištą papiovus ir rupestingai ištyrus, buvo rasti visiškai sveiki.

PASAULINIO KARO AUKOS

Pasaulinis karas prasidėjo 1914 metais, baigėsi 1918 m. Viso kariauta 4 metai, 3 mėnesiai ir 10 dienų, arba viso labo 1,560 dienų. Per tą laiką karo lauke žuvo 10 milijonų kareivių. Tuo budu kulkomis ir nuodingomis dujomis kasdien nužudyta 6,400 žmonių. Imant atskiroms valstybėms nužudytų daugiau turi: Vokietija 2,000,000, Rusija 1,700,000, Austrija—1,542,000, Prancuzija — 1,400,000, Italija — 750,000, Anglija — 744,000, Jungtinės Valstijos—68,000. Karo laiku kareivių sužeista virš 20,000,000. Apie pusė jų, tai yra 10,000,000 liko invalidais, kurie dabar jokio darbo negali dirbti.

Tai tiek pasauliui tas karas gyvybėms nuostolių padarė. Karas—yra baisus dalykas, jo reikia vengt.

KAIP MEDŽIOJAMI BANGINIAI

Banginiai yra didžiausieji šiais laikais gyviai žemėje. Jie gyvena vandeny, nes sausumoj nepajėgtų patys išlaikyti savo svorio. Banginis vandeny yra tas pat, kas dramblys sausumoj, tik banginis yra kelis kartus už dramblį didesnis. Suaugusio banginio ilgis siekia lig 20 metrų, o kai kada ir daugiau.

Banginis yra gyvenąs vandeny žinduolis, nes vaikus maitina pienu. Taip pat jis kvėpuoja plaučiais. Panėręs vandeny jis gali išbuti tik lig 10 minučių, o paskui turi vėl iškilti paviršiun atsikvėpt.i Banginis gali nuplaukti per valandą apie 50 kilometrų, vadinasi, lengvai pralenktų paprastą keleivinį traukinį.

Maitinas banginis tik mažyčiais vandens gyvunėliais. Jo žiotys sudaro beveik trečdalį kūno ilgumo, taip kad į jas lengvai galėtų įplaukti maža valtis, bet praryti banginis vargu ar galėtų didelį obuolį, nes tiek siaura yra jo gerklė. Didelės žiotys banginiui reikalingos maistui ieškoti. Išsižiojęs, jis prisitraukia vandens, kurį paskiau išleidžia atgal pro dantis, ir snuky lieka tik maži jurų gyvunėliai, kuriuos ir suryja.

Banginiai gyvena tik šaltose ašigalių sričių jurose, tačiau nuklysta ir į kitas, šiltesnes vietas. Banginius medžioja del jų taukų, iš kurių varo įvairius tepalus, ir del jų dantų, kurie duoda labai vertingą pramonėj kaulą. Tačiau dabar pagautą banginį sunaudoja visą lig paskutinio kilogramo, o seniau buvo tenkinamasi tik taukais ir dantimis. Seniau banginių medžioklė buvo sunkus ir pavojingas dalykas, nes ilgai reikėdavo kamuotis, kol jį nugalabindavo. Dabar medžiojimas yra visai nepavojingas, nes banginius šaudo patrankomis. Iš tam tikros patrankos paleidžiamas į banginį durklas, prie kurio yra pririštas stiprus lynas, kad sužeistas banginis nedingtų panėręs gilumoj, o kad jį butų galima ištraukti. Šaunamas durklas yra labai savotiškas. Jame yra įtaisyta granata, kuri sprogsta banginio kune ir pagreitina jo mirtį.

Seniau banginių buvo labai daug, bet žmogaus godumas ir žiaurumas juos baigia naikinti. Yra sudarytos didelės bendrovės banginiams medžioti, kurios laiko gausingus laivynus. Dabar į jūras banginių medžioti išvažiuoja atskiri laivų buriai, kur vienas laivas yra ištisas fabrikas; čia numuštas banginis tuojaus per dirbamas, taip, kad nėra reikalo grobio vilkti į tolimą uostą. Kaip smarkiai eina banginių naikinimas, matyt iš to, kad kasmet iššudoma lig 50,000 štukų. Jau rimtai rupinamasi banginių medžioklę sutvarkyti taip, kaip ir kitų žvėrių, butent, leisti medžioti tik tam tikru laiku.

Naikinami banginiai yra susispietę dabar tik šaltose ašigalių srityse, tačiau ir čia juos randa medžiotojai. Banginių medžioklės monopolį savo rankose turi norvegai ir anglai. Po karo ir vokiečiai sudarė bendrovę banginiams medžioti. Iš vieno didelio banginio gaunama produktų už 10,000 dolerių vertės. Todel banginių medžiojimas yra labai pelningas dalykas.

Įdomu, kad del banginių eina varžytynės tarp anglų ir norvegų, kam turi priklausyti pietų ašigalis, nes kas turės tas sritis, tas daugiausia ir galės medžioti banginius.

["M. R."]

Baltoji pelė—išgelbėtoja nuo vėžio

Kaip žinoma, iki šio laiko dar nerasta griežtos priemonės išgydyti sergančius vėžio liga. Gydytojai ir mokslininkai veltui ieško tos priemonės, — o ligoniai miršta ir miršta.

Ir štai dabar atsirado nauja priemonė, kuri atrodo tokia keista, lyg kad ji paimta iš kokios nors juodosios arba baltosios magijos vadovėlio. Ji yra tokia:

Reikia paimti baltą pelę, paprastą baltą pelę ir patupdyti ją į narvelį. Ir tas nežalingas žvėrelis vienu savo buvimu apsaugos nuo susirgimo vėžio liga.

Bet receptas ne iš magijos, — mes skaitome jį rimtame medicinos žurnale, ir rašo apie jį profesorius Teičlenderis, žinomas del savo skaitlingų kurinių kovos su vėžio liga klausimu ir esąs to dalyko žinovu.

Kartą tam profesoriui, esančiam vadovu instituto kovai su vėžio liga, atnešė ištyrimui pelę, kurią ištyrus pasirodė, kad ji, iš tikrųjų, serga vėžio liga. Dabar reikėjo išaiškinti klausimą: kame ir kokiose aplinkybėse pelė apsikrėtė vėžio liga. Ji susirgo briketų dirbtuvėje, matomai, kvėpuodama briketų dulkes. Žinoma, kad briketų dirbtuvių darbininkai dažnai linkę susirgti vėžio liga. Žmogus gali dirbti tokioje kenksmingoje atmosferoje daug metų ir suserga tik po aštuonerių arba dešimties metų. Pelei reikia daug mažiau: Ji suserga po kelių savaičių. Todel, jeigu pelė susirgo kame nors vėžio liga, tas rodo, kad ore yra vėžio ligos bacilų.

Žinoma, kad yra namų, kame susergama vėžio liga labai dažnai. Pasitaiko butų, kame suserga visi atsikelią gyventi, arba, bent, labai daug kas. Ir štai, jeigu kas nors atsikelia į butą, arba net į namus, kame kas nors nesenai mirė nuo vėžio ligos — jis turi pastatyti kiekviename kambaryje narvelį su baltomis pelėmis. Jeigu pelė susirgs, bus galima išaiškinti, kokios priežastys iššaukia toje vietoje susirgimus, ar jie buvo epizodiški, ar, iš tikrųjų, mikrobai gyvena sienose.

Arėjas Vitkauskas.

Miškas, Jura ir Mėnulis

Ėjau šiandien aš per mišką,
Veržės iš širdies dainelės;
Skaidė mintys—svajonelės
Mano sielos debesėlės.

Miškas tylus paslaptingas
Mano skausmą nuramino,
O išėjus iš miškelio
Jura audrą pagamino.

Juros bangos baisiai užė,
Vėjas trankėsi galingai,
Mano mintys—svajonėlės
Iš darkytos šiurpulingai.

Ir sutėmo, tik mėnulis
Lyg koks šelmis prasišypsojo,
Apie tylą, apie vėtrą
Iš dangaus filosofuoja.

Ir ilgėjaus ko nebuto,
Kas širdelę nuramintų,
Kad išaušus rytmeteliui
Diena juoda nekankintų.

Emutė.

Žinios Iš Lietuvos

—Statomos Panevėžy skerdyklos jau baigiamos įrengti. Prie statybos dirba apie 100 darbininkų. Ateinantį mėnesį skerdykla jau pradės veikti ir apdirbs per dieną apie 600 kiaulių.

—Sviesto gamyba ir eksportas Lietuvoj šiemet taip pat sparčiai auga. Jeigu ir toliau taip eis, tai šie metai prašoks pernykščius kokia 50 nuošimčių.

—Klaipėdoje pradėjo eiti naujas lietuviškas laikraštis, kurį leidžia Klaipėdos krašto darbininkų, amatninkų ir mažažemių susivienijimas. Laikraštis vadinas "Darbininkų Balsas."

Nidoj įsisteigė nauja garlaivių susisiekimo bendrovė. Bendrovė jau turi įsigijusi garlaivį, kuriuo palaikys susisiekimą su Klaipėda ir kitomis vietomis. Tokia pat bendrovė yra įsisteigusi ir Juodkrantėj.

—"Vilniaus Žodis" praneša, kad Kaltinėnų valsčiaus taryba iš 13,000 zlotų, skirtų mokykloms, septynioms lietuvių mokykloms paskyrė 1,000 zlotų, o likusius visus pinigus pavedė 14 lenkų mokyklų. Žydai iš tos sumos gavo viso labo 70 zlotų.

—Ekonominis krizis Vilniaus krašte palietė ir lietuvių draugijas. Šv. Kazimiero draugija, pristigusi lėšų, uždarė keletą vaikų darželių Lydos apskr. Jeigu padėtis nepagėrės, teks likviduoti dar visą eilę kitų įstaigų.

Sumažintos pašalpos ir tarnautojų skaičius ir lietuvių kliniko Vilniuj.

Visuomis dar skelbia tikėjimą.

Amerikos lietuviai atsimena p. Visuomį, kuris lankėsi pas juos skelbdamas savo tikėjimą, kuris daugeliui atrodė nesuprantamų žodžių rinkiniu.

Neturėdamas čia daug pasekmių Visuomis grįžo į Lietuvą ir tęsė savo darbą. Jis aplankė daugelį miestelių rasdamas vieną, antrą pritarėją. Rokišky dirba C. Juška platindamas Visuomio tikybą.

Poetas Jovaras apako.

Teko nugirsti, kad liaudies dainius Jovaras-Krikščiunas, kuris nemažą nuopelną yra padaręs musų dailiajai literaturai, pastaruoju laiku esąs visai apakęs. Jis jau eilių nerašąs ir jokios literaturos neskaitąs. Jo akys esančios tiek nusilpusios, jog nematąs rašyti bei skaityti. Todel šiandieninis jo darbas ukininkavimas savo menkam ukely Kairių parapijoj, Šiaulių valsčiuj.

Lietuvos kultura prieš 300 m.

1930 m. rudenį gilinant Reškos ir Virvytės upelius ties Patilčių kaimu netoli Jonaponės, rasta bronzinis kirvukas, spilka, titnaginis kaltas ir trys kauliniai įrankiai. Prof. Volteriui ištyrus radinį pasirodė, kad tai daiktai iš 1400—1100 metų prieš Kristų. Bronzinio kirvuko tėvynė Karaliaučius muziejaus direktoriaus prof. Gaertės nuomone bus Vengrija, nes ten panašių kirvukų randama. Jie prieš 3000 metų mainais atkeliavo į Pabaltiją. Kauliniai ir titnaginiai daiktai kilimo bus vietiniai, bet jų amžus, manoma, dar senesnis.

Popiežiaus atstovas negaus rumų.

Kaip žinoma, Voldemaro laikais, min. kabinetas nutarė pastatydinti didelius rumus ir juos padovanoti nunciaturai. Apie tą Voldemaro valdžios žygį buvo pranešta per pasiuntinį ir Vatikanui. Vatikanas, gavęs pasižadėjimą, pradėjo reikalauti, kad Lietuvos vyriausybė tuos rumus statydintų. Teisybė, praėjusių metų pabaigoj nunciaturai pradėta statyti, tačiau Lietuvos vyriausybė, kaip pranešama, pastatytų rumų nunciaturai nedovanos, o galės tik išnuomuoti.

Vakarėlis su muštynėm.

Garliavos valsčiuje, Birutės kaime pradžioj vasario mėnesio įvyko apgailėtinas incidentas. Pil. Mačiulytės namuose pastatytuose mokyklai, buvo suruoštas vakarėlis. Į vakarėlį kviesta pakvietimais. Vakarėlis ėjo ramiai kol neatėjo šeši girti vyrukai. Tuomet kilo ir kruvinos muštynės.

Buvo muštasi "šliaukoms" ir svarsčiais, paleista darban ir didelis kariškas durtuvas.

Nukentėjo vakarėlio rengėjas Antanas Bagdonas, kuriam peiliu perpiauta galva. To paties kaimo gyventojui Gulbinui peiliu subadyta galva.

Pil. Kazlauskui iš II-tro forto nupiauta nosis. Jo brolis smogtas su "šliauka," griuvo be sąmonės.

Dabar peštynių dalyviai vieni kitus patraukė teismo atsakomybėn.

ATSIŠAUKIMAS

Varpininkų Susišelpimo Fondo laiškas į Amerikiečius.

Broliai Amerikos Lietuviai ir Draugai Sandariečiai!

Nors Jųs gyvenat smarkiai uženčiame krašte, nors Jusų rankos užimtos sunkiais del buvo darbais, bet mes matome ir juntame, kad Jųs esate karštai prisirišę prie savo gimtinės Lietuvos.

Iš Jusų spaudos pulso, iš Jusų palaikomų su mumis ryšių matyti, kad Jųs nesate užimti vien savo materiailiais reikalais, bet kad Jųs gyvai sekate ir musų Lietuvos gyvenimą.

Mes matome, kad Jųs labai gyvai reaguojate į Lietuvos pasikeitimus į jos laimėjimus ir pralaimėjimus.

Štai šitais sumetimais paskatinti ir drįstame kreiptis į Jųs labai nekukliai, bet gana opiu reikalu.

Tamstoms labai gerai žinoma Lietuvos besimokančios pažangiosios moksleivijos ekonominė ir dvasinė buklė: kadangi pažangioji moksleivija **Varpininkai** daugiausia yra kilę iš vargingesnių sodiečių, tai jų ekonominė buklė, prie dabartinio Lietuvoje ukininkų ekonominio krizio yra, jau perdaug sunki. Ji dar labiau pasunkėjo kad dabartinis režimas negailestingai spaudžia ir dvasinį gyvenimą.

Bet kad iš musų varpininkų susilaukus tvirtavalių ir gabių darbininkų, tai visomis išgalėmis tenka jiems padėti ypač gabiesiems, kurie savo pasaulėžiura nespekuliuoja.

Jau nekartą per "Sandaros" skiltis kreipemės į Tamstas ir visuomet susilaukdavome gerų pasekmių. Tad budami Jusų prijautimu padrąsinti kviečiame visus paremti musų fondą Jusų gausiomis aukomis, kas moksleivių varpininkų širdyse pąsiliks amžina atmintimi.

Pinigus prašome siųsti Dr. Jono Staugaičio vardu, Kaunas, Mickevičiaus gat. 11 Nr.

Be to, mums tenka skaityti, kad Amerikos lietuviai dažnai užrašo didelius turtus tokioms arba kitokioms organizacijoms, Žinome, kad varpininkams prijaučiančių lietuvių Amerikoje yra gana daug, tad kviečiame visus mums artimus draugus ir prijaučiančius, prie kiekvienos progos supažindinti savo artimus su varpininkais, kurie pirmieji per "Varpą" iškovojo Lietuvai Nepriklausomybę ir kurie dabar nuties laisvus demokratinius jai pagrindus.

Taria aukštos pagarbos žodį.

Dr. J. Staugaitis, pirm.
J. Audickas, sekr.

Garsusis K. Balmontas apie lietuvių dainas ir kalbą

Vienas žymiausių rusų ir pasaulinių poetų įžangoje į rinkinį lietuvių pasakų, labai vaizdžiai aprašo musų kalbos ir dainų ypatybes. Amerikos lietuviams gal bus įdomu susipažinti su to rašytojo mintimis, kurių dalį žemiau paduodame:

"Kai išmoksi visas Europos kalbas, perskaitysi daugybę Europos poetų veikalų, aplankysi tokius garsius kraštus, kaip Skandinaviją, Ispaniją, Italiją, Angliją ir daug daug dar kitų, tai studijuojanti įvairių kraštų liaudies dvasią mintis negali nesusižavėti viena tauta, kuri daug kartų istorijos bėgyje kovojo su rusais, daug kartų ėjo petys petyn iš vieno su jais ir tarp 14-to ir 16-to amžiaus buvo galinga tauta, valdžiusi žemes nuo jurų iki jurų, o dabar gyvena nedideliame žemės plote, bet per paskutinius 10 metų, pasirėmus savo galinga, gražia kalba, saugoma per 1000-čius metų, magiškai greitai sukurė savo literaturą, ir jei jai bus lemta įsistiprinti savo naturalėse, istoriški pateisintose ribose, sugebės pasauliui ji padovanoti stiprios, kurybinės tikrumos vaizdą. Aš kalbu apie Lietuvą, lietuvius. Jie ne slavai, bet savarankiška kalba ir krauju tauta, artima slavams ir artimiausia mums, rusams. Bet jų kalba senesnė už musų. Gimininga sanskrito, graikų ir lotynų kalboms, net senesnė ir už jas, — ir lyginamosios kalbatyros daugeliui mįslių ji tarnauja raktu — įspėjimu. Artimiausi Lietuvos kaimynai tą kalbą turi gerbti ir ją mokytis. Visi europiečiai, vokiečiai ar lenkai, prancuzai ar italai, turi gerbti tautą, sugebėjusią per tukstančius metų išsaugoti brangų tokios kalbos lobyną, ir atidžiai sekti gražios atgimusios tautos, tyliai darbščios ir įvairiai apdovanotos tautos jausmus ir valią.

"Lietuvių liaudies dainos seniai kitų tautų jau vertintos, paskutiniu laiku pradėjo rastis jų vertimų ir rusų kalbon. Seniai jau laikas pažinti lietuvių pasakas. Musų genialusis Puškinas nuo pat mažens triusė su pasakomis. Savo liaudies pasakomis praturtino savo dovaną nemirtingo "Nevykusio antyčio" autorius Andersen'as. Lietuvių genijum papuošė savo dovaną galingas Mickevičius. Brangųs lobiai ilgai — amžiais — lieka težinomi tik keliems išrinktiesiems arba niekam. Laikas mums atminti, kad jau Tacitas Lietuvą vadino — Gintarų Karalija. Be Maskvos caro auksinių ašarų, be šventojo gintaro, Lietuvoj dar yra daug ir kitų brangenybių..."

KVORTA PIENO VIENAS CENTAS

MEDICENE LODGE, Kan. —Šviežio pieno kvorta parsiduoda po 1c, kuomet pirmiaus buvo po 10c kvorta. Mat iš kilo varžytinės tarpe pieninin-kų, kurie patys pieno kainas numušė, tik klausimas ar ilgai taip bus? Kuomet jie patys tarpe savęs susitaikys, ir vėl kainas pakels.

Garsinkitės "SANDARĄ"

Atlankykime Lietuvą

Remkime Savo Uostą—Klaipėdą

Kam baladotis po svetimus kraštus kuomet del lietuvių yra palaikomas nuolatinis susisiekimas New York-Kopenhagen-Klaipėda

VELIKINĖ EKSKURSIJA
išvyks iš New Yorko
Kovo 21—March Laivu **"FREDERIK VIII"**

Didžiausia Bendra Ekskursija
Geg. 16—May Laivu **"UNITED STATES"**

Linksmiausia Vyčių Ekskursija
TIESIOG Į KLAIPĖDĄ
Birželio 6—June Laivu **"HELLIG OLAV"**

Amerikos Lietuvių Jaunuolių Ekskursijas
Rengia
Amerikos Lietuvių Ekonominis Centras
Liepos 3—July Laivu **"FREDERIK VIII"**
Liepos 25—July Laivu **"UNITED STATES"**

Visos pastangos bus pašvęstos padaryt kelionę atmintina ir pilna įvairumų ir malonumų del tų kurie dalyvaus ekskursijoje.

Reikalaukite Nuo Savo Agento Laivakortės ant
SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE
Lietuvos Paštų Valdybos Kontragento Paštui Vežioti
27 Whitehall Street, New York City
248 Washington St., Boston, Mass. 130 N. La Salle St. Chicago, Ill.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly

Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

Editorial Office:
3236 South Halsted Street
Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
[illegible] in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879

Sandara yra savaitinis laikraštis leidžiamas kas penktadienis Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
Telefonas: Calumet 3277.

Užsisakymo kaina:

Suvienytose Valstijose metams	$2.00
Užsienyje metams	$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsiviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

PAŽINKIM SAVE

Lietuvių tarpe randasi nemažas skaitlius žmonių, kurie turi palinkimą paneigt savuosius—lietuvius. Mums tankiai tenka girdėti pareiškimus: "Ah, lietuvis... ką jis supranta." Nors ir patys budami lietuviais ir daro sau pragyvenimą iš lietuvių, tečiaus yra sunku juos įtikinti, kad lietuviai nėra jau "molio Motiejai," kaip kam kad atrodo. Ir jeigu mes tik gerai pasižiurėsime, pamatysim, kad lietuviai yra aukštai gerbiami ir jųjų nuomonė autoretingai įvertinama. Mes taip kalbame ne su tikslu pasigirti bei pasididžiuoti, bet tik konstantuojame kaipo įvykusį faktą.

Čia mes kaipo pavyzdį norim paimti, kad ir plačiai amerikiečiams žinomą Adv. J. P. Uvick'ą, Detroit, Mich. ir padaryti palyginimą, kaip mes lietuviai jį pažystam ir amerikonai.

Apie porą metų atgal, gimė mintis, kad butų suvienyta Detroito miesto ir Wayne apskrities iždinės į vieną, kas sutaupytų šimtus tukstančių dolerių. Nors tais laikais su tuom sutiko didžiuma gyventojų ir laikraštija, bet galingosios politinės mašinerijos laikinai tą mintį nuslopino. Bet šiandiena tas klausimas vėliai gyvai diskusuojama. Adv. Uvick'as šiame klausime labai aukštai figuruoja ir net vietos anglų laikraščiai jojo pareiškimus skaito autoritetingais. Laikraščių reporteriai net daro "interview" pas Adv. Uvick'ą ir rašo ilgiausius straipsnius, su antrašte: "Adv. Uvick'as pataria suvienyti miesto ir apskričio iždinę. Kitoj vietoj talpinama tame klausime gautas nuomones iš populiariškiausių Detroite gyvenančių žmonių, kaip tai universiteo profesorių ir kitų, kurių tarpe randame ir p. Uvick'o pareiškimą.

Tas parodo, kad musų tautietis aukštai figuruoja ir amerikonų tarpe ir tuomi mes galime pasidžiaugti, ypatingai, kuomet jis yra aktyvis ir lietuviškame gyvenime; jis yra aktyviu Sandaros ir SLA. pastovių komisijų nariu.

NOMINACIJOMS PRAĖJUS

Pereitam antradieny įvyko nominacijos į Chicagos miesto majorus. Kadangi demokratų partija pastatė tik vieną kandidatą—Cermak'ą (čekas), tai jis be didelių pastangų ir nominuotas. Gi republikonai turėjo net keturis ir pasekmė—dabartinis majoras, Wm. H. Thompson'as tapo išnominuotas.

Nors praeito rudens rinkimais demokratai gavo visišką didžiumą balsų visu frontu, tečiaus šiuom tarpu demokratų kandidatas negavo nei vieno trečdalio balsų. Mat republikoniškas triukšmas nutraukė daug balsuotojų į savo pusę.

Kaip bus rinkimuose, šiandiena dar sunku pasakyti. Tečiaus Thompsonas turi daugiau šansų laimėti, negu Cermak'as. Vienas yra pavojus Thompsonui, tai jeigu atsirastų daugiau republikoniškų kandidatų, kurie galėtų suskaldyti balsus. Bet yra abejotina.

MUSŲ PAČIŲ REIKALAI

Prieš porą savaičių Centras išsiuntinėjo aplinkraštį visoms Sandaros kuopoms su nurodymais kas turi but atliktą šiais metais. Taipgi drauge išsiųsta ir nominacijų blankos, kurios turi but sugrąžintos apie kovo 15 d. Centrui. Laikas bėga greitai ir todel kuopų viršininkai turėtų pasirupinti, kad nominacijos butų sugrąžintos laiku, nes kitaip nebus priskaitytos.

Antras dalykas, tai laikas pradėti rengtis prie Sandaros 17-to metinio Seimo, kuris įvyks birželio mėnesy, Detroit, Mich. Nekurios kuopos neturi didelio kapitalo savoižde, bet jeigu pradės laiku rupintis, tai ir pajiegs prisiųsti savo atstovą. Nors laikai ir blogi, bet visgi kur yra dedamos pastangos, yra ir pasekmės.

Pagaliaus dar daug yra kuopų, kurios per savo atstovus seime yra pasižadėję surengti bent po vieną parengimą Centro naudai, bet mažai yra tokių, kurios išpildė savo pažadus. Todel dar yra laiko iki seimui tai padaryti.

Taigi gerb. kuopų valdybų nariai ir visi sandarieai pasirupinkime, kad pasižadėjimai butų išpildyti. Palaikykim savo obalsį: "Geriausia dirbti Sandaroje."

Apžvalga

NEGALIM ILGIAU LAUKTI!

Kuomet Chicagoj sulipdytoji koalicija nustatė busimą SLA. "ministerių kabinetas" iš labai darbščių ir pasižymėjusių biznyje ir profesijoj ypatų, tai vieno dienraščio skiltyse tuojau atsidurė "Skaitytojų Balsai," kurie reikalauja SLA. extra seimo pašventinimui naujos vyriausybės.

Busimi ministeriai ir jų dvasiški globėjai taip nekantrauja, kad net negali iškęsti kol ateis nauji rinkimai. Pietų Amerikoj įvyksta kasdieninės revoliucijos; extra seimo pastatytoji Smetonos valdžia neblogai gyvuoja; tai kodel ką nors panašaus nepabandyti SLA.?

Reikalas yra begalo skubus. Dabartinė SLA. Pildomoji Taryba pametusi sąžinę Devenio paskoloj, švaisto pinigus į visas puses. Iš musų organizacijos iždo doleriai byra kaip iš kiauro maišo. Iki sekančių rinkimų gali nebelikti nė vieno cento ir ką gi tuomet valdys naujieji ministeriai?

Adv. K. Gugis, dabartinis iždininkas, nėra apkaltintas. Bet ką reiškia viena nekalta avėlė vilkų bury? Jis turi pasirašyti po kiekvienu čekiu, kurį jam prisiunčia nuteistąsis p. Gegužis. O kas labiau viduramžiuos pagaminta SLA. konstitucija neleidžia iždininkui ištarti nė vieno protesto žodžio prieš tuos sauvaliavimus, narių apgaudinėjimus. Situacija nepakenčiama! Vyrai, šaukime extra seimą!

Ką gali reikšti fin. kom-jos teisę kontroliuoti i š d a v i m ą naujų paskolų? Kol jos vienas ar du nariai nepateks Pildomon Tarybon, rytojus bus blogesnis už šią dieną.

Yra dar vienas argumentas, kodel verta sušaukti extra seimas. Dabartiniu laiku Amerikoj daug SLA. narių atleisti iš darbo. Jie turi progos ir ištekliaus posėdžiauti net dvi savaiti be pertraukos. Sakoma, kad ir gelžkeliai truputį atpigo. Patogesnių sąlygų sunku rasti! Vyrai, šaukime seimą!

Pagaliau seimo nutarimas prašalinti SLA. Pildomą Tarybą ir įšventinti naujai sudarytą "ministerių kabinetą" paskatintų visas SLA. komisijas išnaujo surinkti ir permainyti savo padarytą nuosprendį link kaltininkų. Vietoj kad palikti juos ten kur jie dabar yra, bus nutarta įteikti prašalinimo rekomendaciją. Be extra seimo komisijos juk negali pakišti prezidentui jokių reikalavimų.

Žodžiu, esamose sąlygose mes negalim jokiu budu išgyventi nė poros savaičių. Ir butų tiesiog nusidėjimas jei nepašventintą "ministerių kabinetą" laikytumem už durų iki užsibaigs senųjų viršininkų terminas.

RINKIMAI Į LIETUVOS SEIMĄ—VĖL ATIDEDAMI

Valdančios partijos pirmininkas p. Lapėnas nuvykęs į Latvijos sostinę Rygą ėmė aiškinti vietiniams laikraštininkams apie tai kaip bus su rinkimais į seimą. Pasak jo, pirmiau suvažiuosiąs tautininkų kongresas, žinomas, be Voldemaro šalininkų ir ten busią pakeisti partijos principai. Pakeitimas įvyks tokiu budu:

"Kai ką mes imame iš Italijos valstybės sutvarkymo, kai ką iš kitų konstitucijų, bet bendru musų tikslu yra fiksavimas tos buties, kuri faktinai susidarė Lietuvoj. Mes nesame principiškais parlamento priešininkais, bet mes norime, kad atstovaujamas organas butų sudarytas taip, kad jis nebutų "gavarilnia" (Plepė j i m o vieta. **Sand.**). Mes artinamės prie rinkimų pirmiau bus padaryti — prezidento ar Seimo — dabar pasakyti dar negalima.

Čia p. Lapėnas pasisako, jog principe seimui nėra priešingas, bet nenorįs, kad jame per daug kalbėtų. Tai tuomet tegul sukviečia visus nebilius! Juk parlamento užduotis yra visapusiškai apklbėti krašto reikalus ir kontroliuoti vykdomuosius orgnus. Tas teises, matyt, tautininkų partija norėtų pasilikti sau. Pasakymas, jog artinamės prie rinkimų—mažai ką reiškia. P-as Lapėnas, kurs dabar turi progos figuruoti kaipo didelė ypata, susirinkus seimui, netektų savo reikšmės. Tas pats butų ir su visa partija.

BANDYMAS DISKREDITUOT "TĖVYNĘ"

"Naujienų" redaktorius tur but mano, kad laikraščių skaitytojai turi arba labai trumpą atmintį arba menką supratimą apie kalbamus klausimus. Užtai jis, it tas magikas, be pasigailėjimo kraipo svetimas mintis ir išsireiškimus.

Šiomis dienos jis "iškepė" tokią sensaciją:

"Pastaruoju laiku "Tėvynės" redaktorius bando paversti SLA. organą **Gegužio ir kompanijos organu** ir jo bičiuliai sandariečiai verkia, kad ne visiems SLA. nariams šita jo kenksminga politika patinka."

Vienas dalykas — sandariečiai neverkia, kad socialistai ar kiti "nepatenkinti" SLA. organu. Mes gerai žinom, kad jie niekad ir nebuvo patenkinti ir vargiai ar bus ateity, jeigu priešaky visos organizacijos neatsistos jų žmogus.

Sandariečiai n e p a v y d ė s jiems aukštų vietų tik tegul tie "nepasitenkinę" liaunasi kėlę organizacijoj sujrutes, pasinaudojant tuo incidentu, kuriam nė vienas musų nepritaria.

"Naujienų" tikrinimas, kad "Tėvynė" tapo p. Gegužio ir kompanijos organu yra dar vienas įrodymas kaip sistematiniai bando tas dienraštis diskredituoti įstaigas ir veikėjus, kurie kitaip mano negu jis.

Skaitytoju Balsai

BROOKLYNO FAŠISTŲ PERLAI.

Broklyno lietuvių fašistų perlai Smetonai.

Kad dabartiniai Brooklyno vadinami lietuviai "tautininkai" susispietę po "Vienybės" geltonspalve vėliava' pradėjo trukšmauti ir savę į padanges kelti, mums netenka delto stebėtis, nes žinome jog tame abaze labai daug bootlegerių randasi, delto jų temperance (nuosaikumas) normalus negali buti. Jie savę sklebiasi geriausiais lietuviais, "šimtaprocentiniais patrijotais,' o visi kiti lietuviai prieš juos tai niekis, ypatingai **Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros** nariai, kurie jau per 17-ką metų žinomi kaipo vieni iš rinčiausio tautinio elemento žmonės. Bet tokiais Sandariečius Brooklyno "tautininkai" nepripažinsta. Nesenai vienas iš tų Brooklyno "tautininkų" garsus didvyris Sagevičius savo deklaracijoje paskelbė Sandariečius išsigimėliais lietuvių tautos, anti-valstybiniais žmonė m i s. Bet tas jau pamiršta.

Sagevičius yra "pasižymėjęs" žmogus, jis keletą metų atgal, suorganizavo Mekanikų Bendrovę, kurios adresu sukėlė virš 50 tukstančių dolerių pinigų, bet tie pinigai Mekanikų bendrovės kaip komparas išgaravo, nėra nei bendrovės, nei jos nuveiktų darbų nei ant galo pinigų. Tokiu tai budu p. Sagevičius tapo garsus "tautininkas," šimto procentų fašistas. Bet neviskas. Nesenai po vadovybe p. Sagevičiaus tapo sutverta "tautininkų" (Brooklyne) federacija, didelė organizacija su tuzinu "tautininkų" kliubo narių ir žymiaisiais Brooklyne bootlegeriais. Kiek teko patirti, dar neturi čarterio nei statuto. Bet kam to reikia? Bus galima likviduoti ir be čarterio ir statuto. Mekanikų bendrovė turėjo ne tik čarterį bet ir konstituciją, vienok tapo likviduota.

Pastaromis dienomis Brooklyno lietuviški fašistai iškirto kitą šposą, bet jie mano, kad tas jų didelis atliktas darbas pateks į Lietuvos istoriją fašistinio periodo. Delto jie didžiuojasi ir džiaugsmo kupini laukia pasekų iš savo to didelio žygio. Dalykas tame; jie pasiuntė nepaprastam Lietuvos respublikos prezidentui A. Smetonai nepaprastą pasveikinimą, kuris skamba sekančiai:

"Pone Prezidente! Didžiojo New Yorko lietuviai, susirinkę 1931 metų vasario 15 d., 101 Grand Street, Brooklyn, New York, paminėti Nepriklausomosios Lietuvos 13-kos metų šukaktuves, įgaliojo mus pasveikinti Tamistos asmeny Lietuvių tautą ir palinkėti musų Lietuvai amžinos laisvės."

O tai čiudotvorcai! sakosi jog juos įgaliojo Didžiojo New Yorko lietuviai, kur randasi apie 30 tukstančių visokio plauko ir visokių tikybų lietuvių. Tame susirinkime dalyvavo grupelė fašistuojančių Brooklyno komisariukų, bet jie išpučia tokią didelę puslę iš mažo dalykėlio. Bet kas juokingiausia, kad jie sveikina Smetonos asmeny Lietuvos tautą," tik ne lietuvių tautą. Bet tinkamiau jeigu jie butų pasakę, kad sveikiname Tamistos asmeny Lietuvos fašistus." Tai butų prasmingas pasakymas. Bet fašistiška etika ir logika yra tokia kaip fašistiška idėja, tatai jos pasekas matome. Didžiojo New Yorko lietuviai ne tik negalėjo visi dalyvauti, bet dar jokio įgaliavimo Sagevičiui-Narvydui nedavė taip keistai pasveikinti "Smetonos asmeny Lietuvos tautą."

Kitas perlas Brooklyno vadinamų "tautininkų" yra toksai, kad pats Smetona į rankovę juoksis. Jie sako savo pasveikinime: "Amerikos lietuviai visuomet rems Lietuvos vyriausybę kokia ji nebutų." Pagal tokį pareiškimą, išeina taip, kad Lietuvą valdytų Rymo popiežiaus vyriausybė, ar Maskvos komunistų diktatoriai arba maršalas Pilsudskis, tai Brooklyno fašistai vis viena užtikrina, kad Amerikos lietuviai butų toki žiopliai kaip Brooklyno fašistai ir remtų tokią Lietuvos vyriausybę. Butų įdomu žinoti iš kur jie tokį gudrumą ir tokią didelę fašistišką drąsą gavo tokius prižadus daryti Smetonai? Aišku, kad Amerikos lietuviai neįgaliojo tokius prižadus daryti, taip kaip didžiojo New Yorko lietuviai neįgaliojo "Smetonos asmeny sveikinti Lietuvos tautą." Tokias nesąmones rašyti ir žadėti gali tik toki žiopliai kaip Brooklyno fašistai, bet ne Amerikos lietuviai arti milijono skiačiuje sveikai protaujanti žmonės.

Be abejonės pp. Sagevičius ir Narvydas dabar jaučiasi atlikę didelį žygį, taip kilniai pasveikinę p. Smetoną. Jie gal but mano, kad p. Smetonos akyse taps dideliais didvyriais ir gaus net Gedimino ordeną (medalį). Bet greičiau p. Sagevičius už savo tokį didvyriškumą Smetonos akyse bus tiek garsum ir godojamu žmogum, kiek jis yra garsus ir godojamas Mekanikų bvės šėrininkų akyse. Bravo Brooklyno fašistams! Taipgi valio "Vienybės" Redakcijos štabui už praleidimą tokio sveikinimo spaudai be cenzuros, nes dabar visas svietas galės perskaityti tokį didvyrių žioplą pasveikinimą ir skaniai pasijuoks. —**Tautininkas.**

Pastabos

KITI GERIAU ŽINO.

Vienas Kauno laikraštis paduoda tokią žinią:

"Chicagos miesto saugumo komisijos pirmininkas paskelbė, kad 80 nuoš. Chicagos teisėjų yra sąjungoj su banditais. Daug valdininkų gauna iš banditų algas. Del to nepasiseka banditus nei suimti, nei nuteisti."

Ištikro, beisus paveik s l a s. Ištiko baisus pav e i k s l a s. Chicaga yra plėšikų miestas, kuriam banditai yra pilni šeimininkai.

Seniau tikėjo, jog yra šalių, kur žmonės turi dvi galvas. Mokslas įrodė, kad panašios pasakos klaidingos. Gal su laiku pasaulis įsitikins, kad ir Chicagoj nėra taip baisu, kaip kaikurie parašo.

REIKIA VIRVĖS ANT KAKLO.

Dr. A. Rutkauskas karts nuo karto pasirodo "Naujienose" su savo išmintingais pasiulymais ir begalo rimtų dalyku išdėstymu. Reikalinga tik kad Amerios lietuvių visuomenė mažiau ignoruotų tą garbingą veikėją. Juk daktaras, tai nėra paprasta esybė ir Dr. Rutkauską Dievas apdovanojo tokiais gabumais, kad jeigu jis ką imas tai dalyką priveda iki galo.

Ne praskris po daktaro akis ir SLA. Devenio byla plačiai sujdomino ir išjudino visus. Komisijos įteikė savo rekomendacijas, bet Dr. Rutkausko manymu, jos tik vaikų žaidimas. Daug tobulesnė priemonė easnti ši, ir štai ji:

"Begėdiškesnios iš SLA. narių pasityčiojimo iki šiol niekas nebandė daryti. Vytautas prasikaltusiems įteik davęs virvegalį. Ką SLA. nariai ir 36 Seimo įgaliotiniai susavo nusidėjėliais darys — artimoje ateityje pamatysim."

Mums berašant šiuos žodžius gal jau keliatas vyrų traukia į Mahanoy City su virvagaliu užnerti jį ant SLA. prezidento kaklo. Kam čia dar tyrinėti. Geriau juk užbaigti dalyką sykį ant visados! Visa kas reikalinga tai ilgoka virvė.

BIJOS SUVILIOJIMO.

Kalba vyrai, o ne bobos;
Klausos žmonės, o ne trio-[bos,
Save giria, peikia kitą
Taip jau Dievo įsakyta.

Brooklyne, demokratinio nusistatymo veikėjai s u r e n g ė draugišką vakarienę pagerbti Lietuvos nepriklaus o m y b ė s šventę. Pirmininkavo "Tėvynės" redaktorius p. S. Vitaitis. Kalbėjo Dr. Vinikas, p. Jankauskas, Radys, p. X. Strumskis ir kiti. Dainavo poni Vitaitienė.

"Vienybė" džiaugiasi, jog publikos buvo nedaug. Tačiau savo aprašymą, žinoma, kiek galint vingiodama, ištęsė net per porą špaltų. Nejaugi "Vienybė" mano, jog šis parengimas atitrauks iš jų keliolika ištikimų pasekėjų ir todel skubinasi visus pers e r g ė t i, kad apsisaugotų nuo Dr. Viniko ir p. Vitaičio.

"Vienybė" gali buti rami. Mes jos parapijonų nesuvilsim.

PRIE KO PRIVEDĖ LENKŲ KERŠTAS.

Vokiečiai vis garsiau ir garsiau reikalauja grąžinti jiems taip vadinamą "lenkišką koridorių," kuris skiria jų šalį į dvi dalis. Labai galimas daiktas, kad jų reikalavimai bus patenkinti ir Lenkija vėl susilauks prie savo vartų pavojingo priešo.

Pažvelgę į praeitį, pamatysim, jog vokiečių galybę išauklėjo patys lenkai, keršindami lietuviams. Senovėje buvo suorganizuotas Teutonų Ordenas paliosuoti Šventą Žemę iš turkų. To ordeno kariai pėsti ir per juras keliavo Jeruzelėn kovai su turkais. Savo tikslo jie visgi neatsiekė ir jų buriai susimetė Maltos saloj, Viduržemio juroj.

Pradžioj trylikto šimtmečio lenkų karalius Condrad ir vyskupas Christian, norėdami ap krikštyti nenugalimus prusus, lietuvių giminę, pasikvietė talkon tuos kryžeivius ir davė jiems gabalą žemės. Kryžiuočiai gaudami iš visur pagalbos, nuteriojo prusų kraštą, išskerdė žmones ir stipriai ten įsiviešpatavo.

Keliems šimtmečiams praėjus jie smarkiai ėmė pulti ir pačius lenkus, kol pagaliau pabaigoj 18-to šimtmečio neišdraskė pačios Lenkijos. Keršindami lietuviams lenkai patys nukentėjo.

Pipiras.

—Jonai, kas gi tau, kad toks susiraukęs?

—Ah, dūok ramybę! Buvau pas dantų gydytoją...

—Vargšas! Ir ką gi, ištraukė?

—Taip, 2 doleriu iš kišenės.

Meldžiu Balso

Atidarius tautininkams F. diskusijas, kaslink "tiesių" ir "kairių" Amerikos lietuvių tautininkų, manau turįs tiesą pareikšti savo nuomonę tame reikale, nes gimiau lietuviu, juom ėsu ir tokiu pasiliksiu, nepaisant organiza c i j ų vardo bei pabudžio prie kurių aš priklausau.

Reikalinga pasakyt, kad ma no straipsnio tikslas nekiršinimui vienų prieš kitus tautininkų, jei ištikro jau Amerikoje tokia nesąmonė išsivystė, bet vien noriu surast priežastį, kuri tautininkus skirsto į taip sakant, nepilnai subrendusių vyrų burius. Suradus gi priežastį, juk butų daug išmintingiau, kad prašalint tą nelemtą nesusipratimą ir dirbt visiems vienybėje, vardan meilės Lietuvos ir stiprybės tautininkų organizacijos Amerikoj.

Turime gana faktų iš praeities, kad daugis mažų burelių, silpnina spėkas bei įtekmę pačių organizacijų ir suteikia meškos patranavimą tautai ir tėvynei.

Gal but, tiesieji ar kairieji tautininkai, skaldydami tautines demokratines spėkas ir jau gyvuojančias organizacijas, idant atsiekti savo asmens ambiciją ir užganėdinti savo pasekėjų skystą sąprotavimą. Bet, Amerikos lietuviai tautininkai, nemanykite, kad už jusų tokį netikslą darbą apvainikuos jumi lietuvių tautos istorijos rašėjai. Netikiu — jie greičiau pastatys jumi eilėje vidurinių tautos nenuoramų.

Čia tik trumpai noriu atkreipti jusų tautininkai atydą į Lietuvos istoriją. Juk mes aiškiai matome, kad didžiausia priežastis tėvynės susmukimo buvo, tai pasiskirstymas į daug mažų kunigaikščių ir neturėjimas tvirto vienybės ryšio tarpe savęs.

Ir, pažvelgkime ką anglai rašėjai bei politikos kritikai sako kas link Lenkijos. Jie tvirtina, kad ankščiau ar vėliau, bet Lenkija turi subyrėt, nes ji yra pastatyta iš daug priešingų viena kitai partijų.

Tad jųs, lietuviai tautininkai aiškiai suprasdami kenksmingumą tautai delei skirstymosi į daug mažų grupelių, stengkitės kurt ir tobulint vieną organizaciją, kuri jau yra pramįnus taką ateičiai. Stiprinkite ją atsparai musų tautos ir tėvynės, kaip vidurininiam taip ir išlaukiniam, amžiniem priešam. Ne veltui pasakyta, kad vienybėje yra galybė.

Bus jau septyniolika metų, kai įkurta ir darbuojasi tautos ir tėvynės labui A. L. T. Sandara, kurioje visi tautininkai galite liuosai sutilpti ir dirbt. Šita organizacija yra tyro demokratiško nusistatymo ir šimtinio nuošimčio tautiška, ką galite kiekvienas persitikrint peržvelgus jos praeities istoriją. Sandariečių platforma rasite ant 4 puslapio jų organizacijos organo "Sandara."

Kad ilgą sakinį p a d a r y t trumpu; kas per p r i e ž a s t i s randasi Sandaroje, jei ji perankšta del visų Amerikos lietuvių tautininkų?

Rods "Sandaros" redaktorius ir kai kurie kiti, gana aštriai diktaturą kritikuoja ir tą kiekvienas tyras tautos sunus atjaučia. Bet šitas neturi but priežasčia, kad viską išpamatų griaut, rodant Sandaros organizaciją kaipo tam šaltinį ir už tai ją smerkt.

Rasime, gal but, kad Sandaros vadai yra kalti, delei davimo valios nekuriems rašėjam garsiai ir nuolatos laikraštyje rėkaut. Tad, jei kaltint už tai, Sandarą, tai reik sykiu kaltint ir jumi, kurie nepavartojote savo įtekmę, jęi tą turite, ir kritiką. Na, o tos organizacijos durys visuomet buvo ir dabar yra atdaros kiekvienam tautiečiui, kad įeit į jos vidų ir išreikšt savo sveiką mintį. Ir daugiau, jei darbštus ėsi ir nusistovėjęs tautieti, labai lengva Sandaroje dasigaut į pirmą, tai yra, vadų eilę, nes Sandaros organizacija daugiau domės kreipia į demokratiškumą, nei į vienpusį politikavimą, tad pastojus vadu ir visus tautiečius, ar jie dešini ar kairi vest Lietuvos keliu.

Turiu pastebėt dar vieną labai blogą lietuvių įprotį, tai stengimąsi iškelt savo AŠ organizuojant įvairias partijas ir kliubus. Dėja, ką darysi, juk kiekvienas turi tiesą pergyvent kudikystės dienas.

Štai jau priėjome prie gerbiamo p. J. Sagevičiaus kalbos, atidarant tautininkų veikėjų konferenciją įsteigimui Amerikos Lietuvių Tautininkų Federacijos, Brooklyn, N. Y. (Žiurėk "Vienybės" No. 10, 1931 m.). Jis sako: "Įvykis 1926 metų gruodžio 17 d. Lietuvoje valdžios perversmui, netik Lietuvoje, bet ir pas mus, Amerikoje įvyko perversmas."

Kad Lietuvoje įvyko perversmas, tai yra faktas, bet Amerikoje, jokių perversmų nebuvo girdėt iki šiol. Rods tautininkai turėjo, taip sakant, smarkių pasikritikavimų kaslink Lietuvoje įvykusio perversmo ir su tuom turėtų viskas užsibaigt, nes visi Amerikos tautininkai iki šiam laikui jau persitikrino, kad Lietuvos perversmas įvyko ne delei siauros politikos partijinės nesąmonės, su tikslu atitaisymui praeityje atsitikusiom demokratiškomis klaidomis ir tuom pačiu sykiu, kad prašalint tau tai ir tėvynei gręsiančią vidujė ir iš lauko katastrofą.

Daleiskime, ar tas Lietuvoje įvykis, perversmas geidžiamas ar neigiamas, ir ar Lietuvai išganingas ar pražutingas; ar gi ištikro randasi tulas tautininkas, kuris geidžia, kad dabartinio Lietuvos valdymo budas pasiliktų ant visados? Jei kuris sakysite — taip. Tai ar tokį valstybės rėdymą vadini — demokratišku?

Toliau atidarytojas konferencijos sako: "Šiandien po keturių gyvavimo metų, matome, kad Lietuva visais atžvilgiais eina stipryn — gyvenimas gėrėja."

Tas labai Amerikos tautininkus džiugina. Gero gyvenimo ir stiprėjimo Lietuvai mes ir trokštame, ir mes tautininkai dirbam kovojant idant pastatyt Lietuvą ant tvirtų pamatų kulturiškai, materijališkai ir **demokratiškai.**

Kas link tikro "gėrėja," tai ne delto Lietuva gėrėja, kad tenai sėdi diktatorius, bet delto, kad vadovaujanti asmens vengia atkartot praeityje įsiskverbusias klaidas. Ir tas viskas turi but mums džiaugsmu, nes liudija Lietuvos valdžios vadų stropumą, nuosaiką ir sugebėjimą valstybingume.

Nepaisant to viso, turime atmint, kad tai yra neturališkas apsireiškimas, jei tuli tautininkai neužsiganėdinę dabartiniu Lietuvos stoviu. Deja, jie butų neužsiganėdinę nė pilna bei laisva demokratiška ir apsoliučia despotiška. Bet delei tų kelių nenuoramų, nėra sąmonės neigti visos organizacijos tikslą — ją griaut ir naują statyt. Pastačius gi naują organizaciją, jei tada, toje naujoje organizacijoje atsiras panašųs nenuoramos, ką jus karštuoliai darysite? Vėliai bėgsite iš organizacijos lauk ir tversite naują — "tobulą?" Daugiau negu juokinga.

Toliau p. Sagevičius sako: "Pirmiau drauge sugyvenę tautinio nusistatymo veikėjai **Sandaroje,** griežtai persiskyrė. Skilo ir musų spauda, laikraščiai: 'Tėvynę' ir 'Sandarą' nusinešė kairieji sandariečiai, ir grižtai pasviro į socialistų pusę, čia Amerikoje, o prieš Lietuvos partiją — atsidavė socialistams-liaudininkams."

Jei Lietuvoje tautininkai ir socialdemokratai liejasi į vieną didelį organizuotą kuną, tai yra sveikų žmonių darbas. Gerovei, Lietuvoje turėtų rastis tik tai trys politiškos partijos: komunistų, krikščionių ir tikrų lietuvių—tautininkų. Turiu viltį, jie tą ir įvykins. Vardan meilnės ir gerovės musų mažos tautos, nė komunistų ir nė krikščionių partijos Lietuvai nepageidauj a m o s. Bet dėja, jei ant obels obuolys sukirmijo, o kitą žaibas pagadino, apgailėtina, tačiau negalima juos atgaivinti — jie krinta ant žemės ir ritasi tolyn nuo obels.

Ištiesų, jei mes amerikiečiai, pasektume Lietuvos politikų pavyzdį ir sueitume į brolišką vienybę visi, apart krikščionių ir komunistų, nė vieni nuostolio neturėtume.

O kas link pareiškimo, kad "Sandariečiai griežtai persiskyrė," tai yra pergreitas pasakymas. Sandariečiai niekada tokią nesąmonę nė neskelbė, ne tik, kad patys butų nuo kurių tenai skyręsi arba kitus nuo savęs skyrią. Sandariečių dogma yra, tai vienijimasis visų dorų ir sveikai protaujančių tautininkų į vieną didelį organizuotą stiprų, kuną idant pasekmingai atblokšti ir sutrempt visus tautos ir tėvynės, kaip vidurininius taip lygiai ir išlaukinius išgamas vei nuožmius priešus.

Kas link Amerikos lietuvių spaudos skilimo, tai butų veltui apie tai kalbėti. Matomai, dauguma inteligentų teisingą kritiką ir sveiką bei tyrą sarkazmą, supranta įžeidimu ir net skilimu, o gal dar ir katastrofa!?

Kaip paveikslą be pagražinančio dugno arba budinkas be mozaiškų pagražinimų, atrodytų drebtiniais bei neužbaigtu bardu, taip lygiai ir spauda, be doros kritikos ir tyro sarkazmo, netektų dvasinių sakynių. Rods, laikraščiuose tenka patėmyti įvairių nuomonių diskusijų ir kritikų, bet tas viskas negalima sąžiningai pavadinti "skilo." Todel, nėra prasmės apie tai daugiau ką nors nė rašyt.

Vienintėlis, išmintingiausias ir garbingiausias Amerikos lietuviams tautininkams, kelias, tai laikytis visiems glaudžios vienybės, sergėjimui tautos ir tėvynės kulturos ir nepaliečiamybės. Lietuvos politiką gi, visiškai palikt tenai esantiems broliams — jie sugebės politikuot ir be amerikiečių maišymosi.

—Smulkutis.

Nesulaikomas.

Mokytojas:—Ko negali sulaikyti nei durys, nei langai ir kuris daiktas visą regimą plotą užima?

Mokinys:—Cibulio kvapas.

Garsinkitės "SANDAROJE"

Kaip Palaikyti Jaunumą ir Grožį

Kaip reikia gyventi, kad per greit neišsektų jaunumo jėgos ir grožis.?

Kiek tikslesnis atsakymas galima duoti tik ištisa eile straipsnių, o dabar pasistengsiu visai trumpai pažvelgti į jaunuomenės gyvenimą.

Girtuokliavimas ir bendrai savęs nesusivaldymas, tai yra kasdieninis jaunuomenės gyvenimo reiškinys. Šios jaunuomenės ydos įvairiai aiškinamos, bet dažnai užmirštama, kad čia turi didelės reikšmės nesveikų idėjų viešas pateisinimas ir net jų skiepijimas.

Čia paminėsiu vieno artisto kine dainuotos dainos turinį. Jis, poetingų palyginimų pagalba ragina skinti gėlių žiedus kol pavasaris, kol jauni esat, nes vėliau ateis ruduo, nuvis žiedai ir liks neišnaudota laimė.

Panašios kinų programos, tvirkinanti literatura veikia į miesto jaunuomenę į šią pasieka kaimas.

Tačiau idėjoms vadovaudamosi jaunuomenė, skubinasi išnaudoti visus gyvenimo džiaug smus kol dar jos jėgos nenusilpę.

Vienam jaunuoliui atvykus pas gydytoją, šis paklausė ar jis geria. Jaunuolis nustebęs atsako, kad jis jaunas esąs ir kaip galįs nerukyti, negerti ir tt.

Gal iš tikro reikia skubėti jaunuomenei raškyti gėlių žiedus kol jie ir žydi, gal visos pasakos apie susivaldymą yra tik prietaringos senovės liekanos?

Technikai žino, kad, norint ilgai palaikyti sveiką mašiną, nereikia ją iš karto staigiai ir smarkiai paleisti į darbą,

Kyla klausimas, kaip yra su žmogaus organizmo "mašina."

Girtuokliavimas, nemiegotos naktys, audringi palinkimai reikalauja iš žmogaus organizmo padidinto darbo. Degtinė ir alus susisunkę iš skilvio kraują perpildo indus (gyslas) ir širdžiai, pakol kunas apsivalys nuo nuodingos medžiagos, reikia atlikti daug didesnį darbą. Širdžiai tenka va rinėti po kuną perpildytų skysčių kiekį ir, be to, dirbti smar kiai, kad greičiau per inkstus išvarytų šias nereikalingas medžiagas.

Audringi pergyvenimai del nervų susijaudinimo organizmo jėgų įtempimo ir apsunkina širdį.

Smarkus širdies veikimas ir padidintas kraujo spaudimas tempia ir plečia kraujo indus. Indų sienelėse yra mažų raumenų, kurie neleidžia per daug indams plėstis ir susitraukdami varo kraują toliau ir tuo padėda širdžiai. Bet dažnai pasitaikant tokiems kraujo spaudimo svyravimams, indų raumenys nusilpsta ir pradeda nykti. Jų vieton, sienelėms sustiprinti, auga jungiamasis audinys į kurį pradeda nusėsti kalkės. Taip indų sienelės sustoja ir sukietėja. Vietomis mažieji indai del sienelių sustorėjimo visai užanka ir kraujo nepraleidžia.

Taip pamažu išsivysto arteriosklerozė.

Kaip tautoje atskirai maitinasi kiekvienas žmogus, taip kune kiekviena mažiausia dalėlė, kiekvienas narvelis turi buti atskirai maitinamas. Viduriuos paruoštą maistą kraujas išnešioja po visą kuną ir atiduoda narveliams, o iš jų į kraują įsisunkia jau jiems nereikalingos atlikusios medžiagos, kurias kraujas neša į inkstus ir šie išskiria lauk. Bet sustorėjus kraujo indų sienelėms, narveliai negauna pakankamai maisto ir taip pat atlikusios medžigos ne pilnai susisunkia į kraują. Kraujas nebegali gaivinti raumenis ir padidinti protą. Kune prisirenka visokių nereikalingų ir kenksmingų medžiagų. Širdis dirba smarkiau, kad kaip nors kuną išvalytų ir atgaivintų, bet ir ji pagaliau pavargsta, o su ja kartu silpnėja ir kitos kuno dalys. Čia prasideda visoki negalavimai, skausmai ir ligos, kurios yra gana paprastos senatvėj, kada visi senatvėj įgija arteriosklerozę. Kone viso senatvės paliegimo pagrinde gludi arteriosklerozė.

Kol širdis sveika, kraujo indai nepakitę, sunku ligai susisukti sau lizdus by kurioj kuno vietoje ir žmogus esti tvirtas ir jaunas, ir ne vienas garsus gydytojas yra išreiškęs mintį, kad žmogaus jaunumą nurodo ne jo metai, o kraujo buvis.

Dabar neretai arteriosklerozė įsivysto ne senatvėj, o daug anksčiau. Tai yra šiandieninio ištvirkimo pasėka.

Ne vien ankstyba arteriosklerozė, bet ir dauk kitų susirgimų atsiranda esant netinkamam gyvenimo pagrindui. Šiuo tarpu jų neminėsiu.

Senas moterų paprotys vengti rukymo, degtinės ir saugojimas savo nekaltybės yra ne kas kitas, kaip tik savo jaunumo saugojimas, kas ypač yra svarbu dar netekėjusioms.

Pasaulis susidomėjęs skridimu į planetas ir atjauninimu užmiršo dorą. Bet jaunuomenė neturi užmiršti, kad ji nei į žvaigždes neišskris, nei gal but, abejotinos vertės pajauninimo operacijos nepasidarys, ir yra tik vienas kelias palaikyti jaunimo grožį ir jęgą — tai susivaldymas.

Iz.

("J.")

Ne tam reikalui.

—Onutė, ar Jonas svečiuodamasis vakar papirosus rukė, kad tiek daug nudegintų degtukų primėtyta?

—Ne, mamytė. Jis degtukus žiebė, norėdamas pažiurėti į laikrodį kelinta valanda.

Jaučia mušimą žemiau.

Mokytojas:—Balstrai, kurioj vietoj turi širdį?

Mokinys:—Nežinau.

Mokytojas, padėjęs ranką ant krutinės, ties širdimi. Nagi, ar nejauti, kaip muša?

Mokinys:—Kai muša, jaučiu, bet tik ne toj vietoj, o daug žemiau, iš užpakalio.

SANDAROS

Kalendorius

Greitai pasirodys iš spaudos metinis 1931 metų Sandaros Kalendorius.

Daug įdomių skaitymų ir informacijų.

ALTS. kuopos, draugijos ir pavieniai veikėjai prašome prisiųsti užsakymus i kalno.

SANDARA

3236 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (i n v i t a t i o n c a r d s) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

CLEVELAND, OHIO

Birutės duonkepyklos b-vės direktoriatas laikė savo mėnesinį susirinkimą vasario 18 dieną. Dalykus tariant paaiškėjo kad nekurie šėrai nėra pilnoj tvarkoj, ypatingai tie, kurie pervesti iš pirmų rankų į kitas rankas arba kitaip sakant parduoti ir neįtraukti į bendrovės knygas arba nėra reikalingų parašų ant tų šėrų. Taipgi direktoriai nutarė turėti keturis vakarus Lietuvių salėj, kur kviečia visus šėrininkus atsilankyti ir atsinešti šėrus del patikrinimo knygoje. Jei patys negalit prisiųskit su kitom ypatom arba per paštą registruotu laišku (ir pridėkit stampas registruotam laiškui šėrus grąžinti).

Jei kur koks neaiškumas su jusų šėrais, dabar duodama proga dalyką sutvarkyti ir paskui nekaltinkit direktorių jeigu bus kokie neaiškumai.

Dienos paskirtos šios: keturi pirmadieniai kovo mėnesio bėgiu: 2, 9, 16 ir 23, nuo 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje, 6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Kurie siųsit paštu adresuokit: C. F. Petraitis, 6702 Superior Ave., Cleveland, O.

Direktorių Komisija.

DETROIT, MICH.

Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas.

Vasario 14 d., Lietuvių svetainėje buvo surengtas Lietuvos nepriplausomybės paminėjimas. Programas prasidėjo 8 val. vakare. Pirmiausia SLA. 352 kp. Benas pagriežė Amerikos ir Lietuvos Himnus ir porą maršų. Po to tęsės kalbos ir muzikalis programas. Kalbėjo Dr. J. Jonikaitis, Dr. F. Matulaitis, adv. J. P. Uvickas ir ant galo Lietuvos konsulas, iš Chicagos, p. A. Kalvaitis. Konsulas savo kalba labai suįdomino Detroito lietuvius Lietuvos ekonomine bukle. Daugelis pageidauja, kad p. Kalvaitis ir kitu sykiu detroitiečius aplankytų.

Dainavo solo jaunas dainininkas, Bronius Sinkus, jam akomponavo p-lė S. Budvidaitė. Skambino pijaną p-lė Birutė Smailytė ir Vytautas Dermaitis duotu. Tai geriausi Detroito lietuviai pijanistai. Smuiku griežė Jonas Stanevičius, jam akomponavo Vladas Stanevičius. Ant galo sudainavo trejetą dainėlių Jonas Valiukas, tenoras. Šis dainininkas yra labiausiai detroitiečių mylimas.

Publikos susirinko virš trijų šimtų. Kaip subatos dieną, tai gana gerai. Buvo renkamos aukos padengimui lėšų ir Kulturos draugijai Vilniuje. Aukų surinkta $25.27.

Aukavo šios ypatos:

K. Šnuolis	$3.00
S. Dermaitienė	1.00
J. Klemerauskas	1.00
P-nia Smailienė	1.00
V. Qveraitis	1.00
A. Rankelė	1.00
Dr. J. Jonikaitis	1.00
A. Strazdas	1.00
J. Ambrosė	1.00
J. Galickas	.50

Draugijų atstovų susirinkime paminėjimo reikalui aukavo:

J. Klemerauskas	$2.00
F. Motuzas	2.00
K. Butis	1.00
P-lė V. Grybiutė	1.00
Viso aukų surinkta	$32.27

Susitvėrė Detroito Lietuvių Draugijų Taryba.

Laikytame draugijų atstovų susirinkime, vasario 21 d., kuris prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės paminėjimo su rengimo, tapo pakeltas klausimas del tautinei-demokratinio nusistatymo draugijų susivienijimo į tam tikrą sąryšį ir po nuodugnaus apkalbėjimo, nutarta vienbalsiai tokį draugijų susivienijimą sukurti ir užvardyta "Detroito Lietuvių Draugijų Taryba." Šiame susirinkime dalyvavo sekančių draugijų delegatai: SLA. 200, 232 ir 364 kuopų, TMD. 68 kp., ALT. Sandaros 29 kp. ir D. L. K. Gedimino Pieliečių Kliubo.

Detroito Lietuvių Draugijų Taryba pasistatė sau už tikslą gelbėti vieni kitiems parengimuose. Surengti vasarą lietuvių dieną—didelį pikniką, imti dalyvumą svarbiuose parengimuose. Taipgi nutarta imti dalyvumą priėmimui prof. M. Biržiškos.

Susitvėrus D. L. D. Tarybai Detroito lietuvių demokratinė pozicija, reikia tikėti, dručiai sustprės, ta ko aš senai troškau.

Iš 29 kp. susirinkimo

Vasario 29 d., Lietuvių svetainėj atsibuvo A. L. T. Sandaros 29 kp. mėnesinis susirinkimas, kuriame buvo atlikta nominacijos į Centro Valdybą. Detroitiečiai nominavo sekančiai: Į prezidento urėdą—Dr. A. Zimantą; į vice-prezidentą — Juozą Smailį, į raštininko—Juozą Kripaitį ir į iždininko — p. Pivoriuną. Taipgi išrinkta šiems metams kuopos valdyba iš K. Šnuolis, pirm.; J. Klemerauskas, vice-prez.; J. Laukonis, užrašų rašt.; F. Motuzas, fin. rašt. ir P. Šuipis iždininkas.

Kalbėtasi apie surengimą pramogos "Sandaros" Centro naudai, bet del siaučiančios bedarbės, palikta surengimas kiek vėlesniam laikui.

Prof. M. Biržiškos atsilankymas.

Prof. Biržiškos priėmimui formuojasi tarp srovių komitetas. Vėliau bus plačiau pranešta apie tai. **—F. Motuzs.**

BRIDGEPORT, CONN.

Bridgeporto Lietuviai Paminėjo Lietuvos 13-kos Metų Nepriklausomybės sukaktuves.

Vasario 17, 1931 m., Liet. Jaunų Vyrų Draugijos salėj, 407 Lafayette St., pastangomis ALT. Sandaros 15 kp. buvo surengtas programas tinkamai pagerbti musų laisvės paskelbimo šventę.

Prakalbas pasakė V. M. Čekanauskas, Liet. Pol. Iždo pirm., iš Hartford, Conn. Savo kalboj jis plačiai apibudino lietuvių tautos istoriją net nuo Jagelos ir Vytauto laikų. Antras kalbėjo S. E. Vitaitis, "Tėvynės" redaktorius. Vitaitis savo kalboj nupiešė kaip yra svarbus lietuvių tautai lai svės atgavimas.. Laisvė yra brangus dalykas ir todel pageidaujama kad Lietuvos valstybė butų tvarkoma laisvais demokratiškais principais. Šiandien dar to nėra Lietuvoje. Taipgi prisiminė ir Vilniaus kaipo Lietuvos sostinės atgavimą. Trečias kalbėjo miesto majoras, E. T. Buckingham. Šis žmogus yra tikras demokratas ri rimtas asmuo. Lietuviams jis labai atjaučia, nes užkvietus bile į svarbesnę programą, visada atsilanko. Majoras savo kalboje sveikino lietuvių tautą ir Bridgeporto lietuvius su taip branginama Lietuvos nepriklausomybės šventė. Toliau taipgi pasakė, kad Bridgeporte gyvenantis lietuviai jo manymu esą rimčiausi gyventojai ir tarpe jų jie girdžia kuomažiausia nesusipratimų.

Buvo kviestas vietos laikraščių atstovas ir ilgokai tarės su kalbėtojais p. S. Vitaičiu ir p. V. M. Čekanausku, kurie jam suteikė daug medžiagos. Svarbiausia, tai Vilniaus atgavimas iš lenkų. Tas buvo gana plačiai aprašyta net trijuose laikraščiuose. Vasario18 d., "The Bridgeport Telegram," "The Bridgeport Post" ir "The Bridgeport Times-Star" su antgalviu "Lithuania Seeks to Regain Vilna for its Capital now held by Poland," gal vietos lenkam tas labai nepatinka.

P-nia Zose Vitaitienė, sudainavo keletą dianelių: "Kur josi broleli," — Petrausko, "Naktis svajonėms papuošta," — Vanagaičio, "Sakė mane šiokia" — Kelpšos. Turiu garbės pasakyti, kad p-nia Vitaitienė, gali gražiai dainuoti ir josios malonus balselis pilnai sužavėjo visus klausančius. Kiek teko patirti iš publikos, tai kyla pageidavimas, kad surengti p. Vitaitienei koncertą platesnio turinio. O bridgeportiečiai ką nors pasirengia įvykinti, tai ir įvykdina; kas reiškia, kad p-nia Vitaitienė, turi rengtis daugiau sudainuoti Bridgeport, Conn., bet ne Chicagos, Bridgeporte.

Šį programą surengė A. L. T. Sandaros 15 kp. visi seniausi ir geriausi nariai.

A. Sapiega.

PAIEŠKOJIMAS

Šie asmenys gyveną Amerikoje yra ieškomi:

Bepirštienė, Liudvika. Kilus iš Lygumų miesto, Šiaulių aps. 1928 m. gyveno Detroit, Michigan.

Biržinis, Pranas. Kilęs iš Salako vals., Zarasų aps. Gyveno Detroit, Mich.

Gilis, Leonas. Kilęs iš Lygumų miesto, Šiaulių apskr. 1928 m. gyveno Detroit, Mich.

Jurevičius, Kazys. Gyvenąs Chicagoje.

Lipskis, Stasys. Kilęs iš Kelmės miesto, Raseinių aps. Pirm karo gyveno Ohio valstijoj.

Petkus, Jurgis. Kilęs iš Tauragės miesto. 1920 m. gyveno Chicagoje. Atsiliepė jo žmona, Amalija Petkienė.

Taurinskis, Stasys. Kilęs iš Mosiedžio vals., Kretingos ap. Antrą kartą atvažiavo į Ameriką 1921 m. Gyveno Chicagoje.

Urbonas, Juozas. Kilęs iš Tauragės vals. ir aps. Įstojo Amerikos kariuomenėn ir žuvęs. Pirm karo gyveno Chicagoje.

Valunta, Antanas. Kilęs iš Krinčino vals., Biržų aps. 1914 m. gyveno Iowa valstijoj.

Aukščiau išvardyti asmenys yra prašomi atsiliepti ir kiekvienas kas ką nors apie juos žinotų yra prašomi suteikti žinių. Bent kokia žinia bus brangiai įvertinta.

Lietuvos Konsulatas, Rm. 1904—201 N. Wells St., Chicago, Ill.

APLANKYKIME LIETUVĄ ŠIAIS METAIS

Apsisaugokime nuo bedarbės.

Šioje "aukso šalyje" musų tautiečių daug randasi be darbo; dauguma jų nebedirba jau nuo pereitos vasaros ir kaip matyti iš visos padėties, kad darbai ir šiais metais nepagėrės, taigi lietuviams geriausia progra aplankyti savo gimines, pažįstamus, savo šal,, ypačiai tiems, kurie dar po karui Lietuvoje nebuvo. O aplankyti ir pamatyti Lietuvą tai butinai reikia, nes savo akimis pamatysite kaip Lietuva yra valdoma ir prižiurima savų žmonių, kaip ji tvarkosi, kiek ji yra pašokus pirmyn po rusų ir vokiečių okupacijai, kaip ji atsistatė po karui, etc. Be to, pamatysite įžymesnes ir gražesnes Lietuvos dalis, o pamatyti tai butinai reikia, nes nors sykį savo gyvenime turite pažinti savo kraštą, apžiurėti jį. Nors mes visi esame gimę ir augę Lietuvoje, bet rusų viešpatavimo laikais mes nevisi pasistengėme viso savo krašto apžiurėti ir pamatyti, bet kurie ir matėme šiek tiek daugiau, tai mųs kraštas nebuvo rodos interesingas ir gražus, kaip jis dabar yra. Ne vieną mes girdime kalbant, kad "Lietuvoj nieko gero ir gražaus nėra," bet kaip mes dabar parvažiuojame ir šiek tiek daugiau apvažinėjame, tai pasirodo, kad Lietuva gamtos surėdime yra gražiausia. Labai įdomu ir gražu Lietuvoje, tik pamėginkite ją plačiai apžiurėti.

Dabar kai kas išsikalba, kad kelionė daug kainuoja, bet ir tai visai nėra teisinga. Pav. jei kuris iš mųs nebedirba, tai savaitėje išlaidų del gyvenimo padaro mažiausia $10, o mėnesiui, sakysime, $45, ir jei kuris iš mųs nedirba ir nedirbs dar per kokius 4—5 mėnesius, tai išlaidų pasidarys mažiausia apie $225. Dabar, jei pav. toks bedarbis važiuotų į Lietuvą, tai kelionei išleistų nuvažiuoti ir parvažiuoti ("round-trip") apie $186 (per Klaipėdą), o į Kauną ir iš Kauno į New Yorką $208, arba jeigu ne Amerikos pilietis $216. Lietuvoje pas savuosius, t. y. pas gimines, galima mėnesiui pragyventi už $10. Iš laikraščių bei privačių laiškų iš Lietuvos matome, kad Lietuvoje truksta darbininkų, ypač ukininkams, taigi parvažiavę į Lietuvą galime saviškiams 4—5 mėnesius padirbėti ir daug gero padaryti.

Važiuodami į Lietuvą laivakortes pirkite sykiu ir sugrįžimui, be to, kiekvienas išsirupinkite ir sugrįžimui (Reentry) permit, leidimą, nes kas neturi sugrįžimui leidimo, tai jau sunkiai sugrįžta, arba visai negali sugrįžti. Laivakortes pirkite vien tik pas lietuvius agentus. "Sandaroje" yra adresai lietuvių agentų.

Turtingiems lietuviams, kurie grįždami mano Lietuvoje apsigyventi, tai visų pareiga turėtų buti atkreipta į Klaipėdos kraštą, t. y. apsigyventi Klaipėdos krašte. Ten ukiai įrengta pavyzdingai ir dar šiuo laiku nėra brangiai įvertinti, mat vokiečiai, kurie nebeprima Lietuvos pilietybės, turi apleisti ir išvažiuoti gyventi į Vokietiją, taigi ukius jie parduoda, kad tik greičiau išvažiuoti.

Žodžiu, Amerikos lietuviai savo tėvynei Lietuvai šiais laikais gali pagelbėti įvairiais budais ir "Sandara" laiks nuo laiko tuos budus nurodys. Sekite tiktai "Sandarą" ir skaitykite ją. **—Vinciunas.**

KRATINIS

Patys tikrieji komunistai ne tiki savo popiežiaus Pruseikos pasakomis. Štai sausio 27 d., Zeigler, Ill. rengė prakalbas, kokia tai amžina Ledų Dykaduonių Laisviečių Draudija.

Kaip žinote, Pruseika amžinas bedarbis, tai manė, kad galės pasipinigauti ir savuosius pastiprinti. Jis pliauškė apie viską, kas tik ant liežuvio papuolė. Gyrėsi, kad jis nepriklauso prie raudonojo susivienijimo ir jis ne sirašis, nes da jie neturi čerterio. Taip gi nepamiršo apie aukas ir prašė dvi moteris, kad padarytų kolektą, tai viena atsakė: "Kada jųs paliausite apgaudinėję žmones ir aukas rinkę" ir atsisakė "patarnauti." Aukų surinko tik 11 dolerių. Pirmiaus budavo bile kas iš Vilnies maklioriių nuvažiuodavo, pusėtinai aukų gaudavo. Pasirodo, kad melagiam karvutė pradėda spardytis. Tuojaus nė pienučio, nė duonos; bus galas dikaduoniams ir visokiems maklioriams. **—R. S.**

PASTABOS

P. Grigaitis užsispyrė apkaltinti SLA. prezidentą p. Gegužį. Mano nuomone Grigaitis po kiek laiko turės teisintis ar užsiginti tą daręs. Taip atsitiko su jo rezoliucija del Lietuvos "apsisprendimo," taip atsitiko su "Lietuvai nė cento" ir taip atsitiks su Gegužio kaltinimu.

P-as Pronskus SLA. apšvietos komisijos sekretorius pradėjo "šviesti" organizacijos narius per "N." Turbut jis nežino kad Susivienijimas turi savo organą "Tėvynę."

P-as Olis SLA. finansų komisijos pirmininkas dirba iš peties Susivienijimo P. T. apkaltinimui, kad praskynus sau kelią į prezidento urėdą. Kadangi "Juodas kumelis" paseno to sosto nepasiekęs dabar p. Olis tinka jos užėmimui ir visi lai balsuotojai jam teike viso 13 balsų.

Adv. J. P. Uvicko patarimu SLA. Pildomoji Taryba Chicagos advokatams už vedimą bylos prieš bolševikus, sumažino bylą ant $700. Tas labai nepatiko adv. Oliui ir Bordenui. Bet jie patys neturėjo drąsos Uvickui atsilyginti. Todel važiuodami su prakalbom į Detroitą atsivežė p. Olienę, kuri adv. Uvicką viešame susirinkime pusėtinai "išbolino."

Prieš pusę metų "N." bardavo komunistų spaudą už tal pinimą raštų apie SLA. be rašytojų parašų. O dabar pačios "Naujienos" pasidarė visų slapukų lizdu.

Susivienijime kilusį incidentą del Užunario-Devenio paskolos jo likvidavimui P. T. turėtų pasamdyti advokatus Olį ir Borden savo gynėjais ir viskas tuomi baigtus. O "N." išeitų baltos, nes nebeturėtų ką rašyti. **—F. M.**

RIMTŲ ŽMONIŲ PASAKOS

Vienas škotas į senatvę blogai pradėjo jaustis: tai galvą skauda, tai širdį spaudžia, ir kiti negalavimai atsirado. Škotai žmonės neranguș, taigi ir šis nesiskubino kreiptis į gydytoją. Bet pagaliau susirengė.

—Mano mielas,—tarė gydytojas,—aš tau nieko negalėsiu padėti, jeigu tu nepamesi girtavimą. Pacijentas pakrapštė pakaušį, paėmė kepurę ir jau buvo beeinąs.

—Atsiprašau, ponuli, bet tamsta man už vizitą dar nesumokėjai,—atsako daktaras. Škotas nustebęs atsako:—Už ką aš tamstai privalau mokėti? Juk tamstos patarimu aš visvien nepasinaudosiu.

"DIRVA"
$1.00
8 pusl., didelio formato tautiškas laikraštis. Išeina sykį į savaitę.
Prisiųskit paprastame laiške $1 ir gausit "Dirvą" per pusę metų. Metams $2.
Reikalaukit kopijos pažiurėjimui, dykai. Prisiųskit ... ir savo draugų antrašus.
"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, O.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą
TIKUMPAS KELIAS į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ
DIDELIAIS, NAUJAIS ir MODERNIŠKAIS
Švedų Motorlaiviais
Lietuvos Keleivių ir Pašto Patarnavimas
Persitikrink Švariais, Moderniškais Laivais, Mandagiu Patarnavimu ir Skaniu Maistu
Paranki Kelionė į
LIETUVĄ
Užsisakykit Vietas Dabar!
Laivų Išplaukimai iš New Yorko
M. L. Gripsholm .. Vasario 21
S.S. Drottningholm .. Kovo 14
M.L. Gripsholm .... Kovo 28
M. L. Kungsholm .... Bal. 4
S. S. Drottningholm .. Bal. 11
M. L. Gripsholm .... Geg. 1
Informacijos ir iliustruotas cirkulioris su žemlapiu (Lietuvių kalboj) gaunamas kreipiantis pas savo agentą, arba:
SWEDISH AMER. LINE
181 N. Michigan Ave., Chicago

Ofiso Tel. Park 3491
ADVOKATAI
BARKUS IR ABODEELY
725 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.
IGNAS J. BARKUS
101 Sterling st. Maple 4964.
MICHAEL N. ABODEELY
71 Suffolk St. Ceder 6771

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate, Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. S. B. 1654 W
DR. R. CHERNIAK
Dentistas
Visas darbas garantuotas už prieinamiausią kainą
392 BROADWAY
Tarp E ir F st. S. Boston, Mass.
Valandos nuo 9:30 ryto iki 9 vak.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelrt 5896

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atsirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS
Telefonas: Park 7984

Garadžiar Telefonas So. Bost. 9777
Stubos Telefonas So. Boston 1463-J
PARKWAY AUTO SERVICE
SAVININKAS VIKTORAS VAITAITIS
Parduodam naujus Studebaker'us ir Erskine'us. Taippi taisome visokios išdirbystės automobilius. Parduodame Gulf ir Sinclair gazoliną. Parvežam nuo kelio sugadintus automobilius, teikdami geriausį patarnavimą už prieinamiausią kaina. Visuomet kreipkitės pas mus o busit užganėdinti.
415 OLD COLONY AVENUE SOUTH BOSTON, MASS

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didelius. O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
250 Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 4486

CHICAGOJE

SO. CHICAGO, ILL.

Sidabrinės vestuvės.

Izidoriaus ir Onos Živatkauskų, kurios įvyko vasario 8 d., Šv. Juozapo bažnyčioje, po visų ceremonijų visi svečiai susirinko į svetainę, kur buvo pataisyti visoki valgiai, su kuriais visi svečiai buvo pavaišinti. Po tam parapijos choras sudainavo jaunavedžiams ilgų metų, už ką Živatkauskai paačavo chorui ir svečiams už linkėjimus. Jie yra seni vietos gyventojai, kur išaugino gražią šeimyną. Kaip tėvai, taip ir vaikai yra gana geri lietuviai. Taipgi ir aš linkiu, kad jie sulauktų ir kitų auksinių vestuvių.

Nušovė sargą.

Illinois Steel Works žmonės vis yra atleidžiami iš darbo. Čionais daugiausia dirba juodukų ir meksikonų. Prisirenka daug bedarbių į ofisą ir sėdi per visą dieną. Žinoma, tas bosams netikdavo, tai prisakė sargui daugiau bedarbių neleisti į ofisą. Tas, žinoma, įžeidė labai meksikonus ir vienas norėjo įeiti į vidų. Bet sargas norėjo neįleisti. Tuomet tas bedarbis išsitraukė revolverį ir dviem šuviais peršovė sargą ant vietos. Meksikonas likosi areštuotas, o sargas jau yra miręs ir bedarbių daugiau suvisai neįleidžia; net tvoros greta užrakintos ir iškabos pakabintos, kad darbininkų nereikia. Tik tie gali įeiti, kurie dirba ir turi korteles.

Nepatenkinti kunigu.

Lietuvių Šv. Juozapo parapijonys yra nepatenkinti dabartiniu kunigu, kuris viską slepia nuo parapijonų ir visokias išlaidas daro be parapijos komiteto žinios, o ir tikrų bilų neparodo. **R. S.**

Lietuvių Programas iš WBBM Stoties

Šį sekmadienį, kovo 1 dieną, lygiai 2 v. po pietų, iš WBBM broadkastinimo stoties, 770 kilocycles ir vėl bus duodamas šaunus lietuvių programas, kuriuos rengia lietuvių firma The Peoples Furniture Co., 2536 W. 63rd St. ir 4183 Archer Ave., Chicago, Ill. Išpildymui šio programo dalyvaus parinktos Chicagos lietuvių meno jėgos, kas duos didelį malonumą visiems pasiklausyti. **Rep.**

MUSŲ PAČIŲ REIKALAI

Chicagos "Draugas" pradėjo smarkią agitaciją per radio. Tur but airišiams prisireikė, dar vienos ligoninės, apart Šv. Kryžiaus.

Majoras Thompsonas laike rinkimų jodinėjo ant mulo ir šėrė jį savam ofise.

Dr. Graičiunas SLA. nominacijose į prezidentus pasitenkinsiąs "juodu arkliuku" su dobilais ir avižomis pašėrtu.

Amerikoj geri ir blogi laikai pasitaiko ne vien biznio srity.

Štai, "Naujienų" redaktorius tik ką pareiškė, jog per du metu jis gynęs p. Vitaitį nuo bolševikų.

Dabar gi p. Vitaitis vietoj gynimo bus puolamas, irgi per du metu. Reiškia ir čia atėjo blogi laikai.

Katalikų Federacijos orakulas "Draugas" pareiškė, jog Chicagos lietuviai, kurie norės užgirsti prof. M. Biržišką, turės ateiti į bažnytines svetaines.

Mes iš savo pusės patartumėm, kad kiekvienas pasiimtų su savim dar po maldaknygę ir ražančius.

Tuli socialistai nuolat prikaišioja Vilniaus Vadavimo Komitetui neveiklumą.

Tie prikaišiojimai turi pamato, ypač kuomet Socialistų ir Visuomenės Darbo Sąjungos dirba "overtime."

Atsakymas "švietimo" sekretoriui.

Gerb. "N." vietinių žinių redaktorius, einąs taipgi dar kitas "aukštas" pareigas—SLA. švietimo komisijos sekretoriaus—jaučiasi didžiai nepatenkintas, kodel Sandara "pasiėmė roles gynėjų apkaltintųjų SLA. viršininkų, iš kurių ypatingai imasi globoti poną prezidentą."

Kad geriau painformuoti tą šviesią ypatą ir kiek nors sumažinti jo rustybę, mes laisime sau pastebėti, jog budami paprasti SLA. organizacijos nariai ir nesuprasdami aukštosios politikos paslapčių, taigi toli atsilikę nuo gerb. "švietėjo" ir jo užpakalinių draugų, mes giname ne tiek pavienias ypatas, kiek pačią SLA. organizaciją ir teisingumo principą nuo savanorių politikierių ir šiaip pliauškalų.

Jeigu gerb. "švietimo komisijos" sekretorius atverstų savo bendradarbio tilpusią "Naujienose" pastabą, (vieną iš daugelio kitų) ir truputį pagalvotų, jis nors dalinai suprastų, kodel "Sandara" gina SLA. prezidentą. Toj "Naujienų" pastaboj kuri tilpo sykiu su gerb. sekretoriaus ir redaktoriaus raštu, tarp kitko pasakyta:

"Mes, lietuviai, džiaugiamės, Dievas nepamiršo mus mažą tautelę apdovanoti gerais, nekaltais ir sąžiningais žmonėmis, kurių mes turime visą virtinę! Kaip tai Smetona, Voldemaras, pralotas Olšauskas, Gegužis, Jurgeliutė, Žukas, Devenis ir tt."

Gerb. švietimo sekretorius mielai praleidžia savam skyrium tokiuos išsireiškimus, kurie pastato p. S. Gegužį šale žmogžudžio Olšausko ir kitų susilaukusių visuomenės pasmerkimo. Ar tai yra teisinga. Ar gali bile vienas sąžiningas SLA. narys, išskyrus, žinoma, keliatą Chicagoj, džiaugtis arba toleruoti tokią taktiką? O vienok panašios insinuacijos platinamos diena iš dienos, po priedanga neva apginti SLA. Tai nėra Susivienijimo gynimas, bet žemiausios rųšies politikavimas ir dar apmokėtas doleriais!

Baigiant, mes galime priminti ponui "švietimo" sekretoriui, jog Sandara niekad neužtarė Devenio paskolos kaltininkų. Musų noras yra, kad tie kaltininkai butų aiškiai nustatyti, ne purvinos propagandos keliu, bet pasinaudojant faktais ir įstatymu **A-s.**

IŠ SANDAROS CENTRO

Šaukiama kovo 15 d. visų Chicagos Sandariečių konferencija.

Vasario 22 d. Centro valdybos posėdyje, tarp kitko buvo nutarta, šaukti visų Sandariečių Chicagoje konferenciją, tikslu apkalbėti bėgančius reikalus ir išdėbti plenus del sutartingo veikimo agitacijoje bei vajaus reikale. Konferencija įvyksta, kaip minėjau, kovo 15 d., sekmadienyje, 1 val. po pietų, Sandaros svetainėj, 3236 So. Halsted St.

Kuopų kvotos reikale

Keletą savaičių tam atgal, Centras išsiuntinėjo blankas visom Sandaros kuopom, nustatant kvotas sulig narių skaičiaus kiek kuri kuopa privalo prisiųsti į Centrą. Didžiausią naštą, regis turi 25 kp., kuri pirmutinė surengė gražų vakarėlį Centro naudai. Dabar ta pati kuopa rengiasi prie antro minėtos kuopos vakarėlio, kuris įvyks kovo 7 d., Sandaros svet. Vadinasi 25 kuopa kooperuoja su Centru.. Nei kiek neatsiliko nuo minėtos kuopos ir 100 kuopa, kuri surengė visiems nepamirštinas užgavėnias, kurių pelnas viršijo visų iki šiol parengimų tam tikslui. Kažin, kaip pasirodys kitos kuopos? Ypatingai "Rytai" dar nieko nuo jų nesame girdėję. Aš gerai žinau, kad New Yorko kuopoj randasi ambicijos pilna, rodos, sekretorė, vardu Zosė. Aš pilnai pasitikiu, kad trumpu laiku mes nugirsime, iš Wisconsino—Racine ir Kenosha. Ateina žinios, kad ten irgi rengiama pramogos. Taigi bus malonu visiems pranešti jusų darbuotę, tik prisiųskit mums žinias.

Visi į Darbą. Centras prašo visus į talką.

Sutartinai veikime savo organizacijos naudai, kas kuo galite. Kuopų valdybos išdirbkit plenus, perduokit nariam kas turi buti veikiama, siųskit darbus į spaustuvę, prirašykit narius į Sandarą. Atsiminkit, kad kiekvienas iš musų turim po draugų burį, kur jis galės pasiviešėti, pasikalbėti socialiai laiką praleisti, vienu žodžiu galite padaryti savo gyvenimą įdomiu.

Centro sekr. **Al. Micevičius.**

IŠPILDĖ KVOTĄ

Pereitoje "Sandaros" laidoje minėjome, kad šimtinė Sandaros kuopa buvo surengus Užgavėnių vakarėlį, kuris gerai pavyko. Šiandiena tas faktas dar geriau pasitvirtina, nes iš tos priežasties, šimtinė kuopa pirmoji įžpildė Centro jai paskirtą kvotą—$40.00.

Sakoma, pagal Jurgį ir kepurė — nedidelė kvota, bet neskaitlinga ir kuopa. Bet faktas yra tas, kad jie jau savo pareigą atliko ir sako, kad dar neviskas. Bravo šimtinė kuopa! Centras įvertina jusų pasidarbavimą ir taria didelį ačių.

Surengimui šio vakarėlio, kiek pastebi, tai kiek daugiau pasidarbavo pp. O. ir F. Visbarienės, B. Paliulienė, P. Petraitienė, p. Visbaras, p. Brown ir kiti.

Patsai vakarėlis pasiliks neužmirštinu. **Buvau patenkintu**

DZIMDZI-DRIMDZI SUTIKIMAS

Šeštadieny, 28 d. Vasario, Liepos ir Paliulio svet., prie Archer ir Keane Ave., Willow Springs. Svečiai renkasi vakare, kada nori. Įžanga su valgiu, programu ir kitais pamarginimais, tik 50 centų.

Programą pildys artistai: **A. Vanagaitis, J. Olšauskas** ir **M. Juozavitas** su orkestra.

Dzimdzi-Drimdzi juokų vakaras įvyks, kovo 22 d., Lietuvių Auditorijoj, pradžia 8 val. vakare. **Rep.**

Sveikatos Dalykai

Raro **Dr. S. A. Šlakis.**

KODEL ORAS SVARBUS ŽMOGAUS SVEIKATAI.

Oras yra gazas, kuris apsupa visą musų planetą—žemę ir gyvybei yra reikalingas. Oras yra gazas be skonies be spalvos; sunkesnis prie žemės paviršiaus ir lengvesnis aukštai kalnuose prie debesų. Oras susideda iš ketvirtos dalies oxygeno, o didžiumą nitrogeno ir trupitį kitų gazų.

Oras yra svarbiausia medžiaga gyvybės užlaikymui. Gyvunas gali buti be oro tik kelias minutes. Iš to yra aišku kaip svarbus oras del visų gyvų sutvėrimų.

Be valgio žmogus gali buti gyvas per kelias savaites; be vandens kelias dienas; o gi be oro tik kelias minutes. Rašant apie sveikatą svarbi yra tik pirmoji medžiaga—oxygen.

Kodel oxygenas svarbus.

Oxygenas plaučiuose susijungia su krauju ir tamsų kraują perkeičia į šviesiai raudoną ir tyrą. Kraujas pilnas oxygeno teka per arterijas į visas atskiras celes arba narvelius. Celės iš kraujo pasiima sau reikalingą oxygeną ir tuom pat sykiu atleidžia kraujui atiduoda nereigalingas dalis.

Kraujas grįždamas nuo celių, neša visus nuodus ir carbon gazas padaro kraują tamsiai mėlynu ir jis jau teka tamsiom gislom į širdį.

Iš širdies keliauna į plaučius ir vėl persikeičia iš tamsaus į šviesiai raudoną kraują. Ta visa cirkuliacija aplinkui nuo plaučių ir vėl atgal ima vieną minutą laiko. Iš čia aiškiai matome kaip reikalingas yra iš oro oxygenas. Už tai yra duodama oxygenas užtroškusiam ligoniui, kad atgaivinti užmirusias celes arba pailgint gyvybę silpno ligonio bei mirštančio.

Oras turi savyje daug dregnumo ir daug visokių gerų ir kenksmingų gazų. Oras visuomet pilnas dulkių. Ir dar ko: **oras pilnas bakterijų** gerų ir kenksmingų. Lauke ir miškuose oras tyriausias. Čia mažiausia randasi dulkių, bakterijų ir nuodingų gazų. Miestuose yra daugybė visokių kenksmingų gazų, dulkių ir dumų ir dar ko—oras pilnas bakterijų kenksmingų sveikatai.

Galima matyti ir debesų dumus bei dulkes, kurios užsilaiko aukštai ant didelių miestų.

Žmonės miestuose gyvendami kvėpuoja orą koks jiems pasitaiko ir kur gyvena. Ar prie dirbtuvės ar ant lauko ar vidui namuose.

Daugybė namų turi prastą orą nors, jie butų ir uky. jei gu tie namai dieną iš dienos gerai neišvedinami. Ne kartą, mes įeidami iš lauko į vidų atjaučiame kad oras viduj ne toks, koks turėtų but, bet vidui apsibuvę ir mes apsiprantame ir jau nejaučiame nieko blogo.

Žmogus vienas iškvėpuoja visą orą gerokam kambary į kelias valandas, o po to laiko jau išnaujo kvėpuoja tą patį jau perkvėpuotą orą. Suprantama, kad už kelių valandų tokio kambario oras yra kenksmingas sveikatai.

Vasarą arba žiemą reikia įsileisti į kambarį tyro oro. Vien lango atidarymo neužtektinai išvedinimui kambario. Reikia visą seną orą išleisti, o šviežio įsileisti. Tada ištikro išvedname kambarį.

Miegami kambariai turi buti ypatingai gerai išvėdinti. Ir nakty bemiegant gerai butų atidarinėti langus. Su geru, tyru oru miegame kambary žmogus gerai ir pasiilsi. Visas kunas tinkamai atsinaujina ir kaip reikiant pasiilsi. Anksti rytmety gerai linksmai jaučiames, pilni naujos energijos ir tinkamai sutinkame dienos darbą.

—Galiu tau tik tiek pasakyti, kad visi vyrai yra idiotai!—sako supykusi žmona savo vyrui.

—Nieko panašaus!— atsako vyras, yra dar ir tokių, kurie neveda ir pasilieka viengungiais.

Du amerikiečiai, vienas iš šiaurės Amerikos — iš Kalifornijos, kitas iš Pietų — iš Brazilijos, pasakoja neapsakomus karščius jų kraštuose.

—Pas mus, — sako kalifornietis,—taip karšta, kad vasarą net musės negali lakioti, nes sparnus nusidegintų...

—Tai niekis! — sako brazilietis. — Mes Sautuose, net vištas turime ledais lesinti, kad nedėtų iš karto virtų kiaušinių.

Keno Nelaime TAVO LAIME!

Bankruto Išpardavimas

MOTERŲ, VYRŲ ir MERGAIČIŲ SPORTŲ KAUTŲ

$3.15

Neperlijami, Visiems Tikslams

Per pasekmingą nupirkimą didelio stako "Rain or Shine" Sporto Kautų nuo didelio išdirbėjo Chicagoj, mes dabar galime Jum pasiūlyti puikius visokiam orui kautus žymiai numažintomis kianomis, taip, kad daug pinigų sutaupysite.

Čia yra kautas kuris Jum yra reikalingas saulėtam ir lytingam orui. Pasiutas iš megstos Jersey materijos, kuri ilgai nešiojasi, yra tvirta ir absoliučiai neperlijama. Jųs galėsite palikti šiltu ir smagiu po didžiausio lietaus. Kiekvienas kautas turi šiltą pamušalą. Tikrai, tai yra kautas kuriuo galite didžiuotis už kainą kurią įstengsite mokėti.

VYRŲ KAUTAI — Vienaeilinis; į vidų įsiuti kišeniai, įsiutos rankovės; pasirinkimas tarp Žalių ir Šviesiai Rudų spalvų.

MOTERŲ KAUTAI — Madniai pasiuti su Rangalon rankovėms ir turi dirželį aplinkui. Rankovės yra susmaukiamos su dirželiais. Pasirinkite iš šių gražių, šviesių spalvų: Šviesiai Rudos, Pilkos, Mėlynos ir Žalios spolvos.

MERGAIČIŲ KAUTAI—Madni kaip moterų. Parsiduoda su skrybėlaite iš tos pačios materijos kaip kautai. Kiekviena mergaitė pasidžiaugs su šiuo gražiu kautu. Spalvos kaip moterų kautų.

UŽGANĖDINIMAS GARANTUOTAS arba pinigai sugrąžininti. Dėvėkit savo kautą dešimts dienų. Jeigu Jus nesidžiaugsite jo madnumu ir naudingumu Jusų pinigai bus maloniai sugrąžinti. Užsisakykite savo kautą šiandieną. Dėvėkite jį saulėtam ir lietingam ore — rizika bus musų. Mes žinom, kad Jus ir Jusų draugai apsidžiaugs juo. Išpildykite kuponą, kuris randasi žemiau. Butinai paminėkite dydį ir spalvą.

IŠKIRPKIT IR PASIŲSKIT ŠIADIEN

ARNOLD MAIL ORDER CO.,
716 E. Pershing Road, Dept. 17

Please send me .....
(how many?)
"Rain or Shine" Sport Coats.
Name .....
Address .....
.....
....Men's Coat Size.... Color....
....Ladies' Coat Size.... Color....
....Girls' Coat Size.... Color....
I enclose $.....in Money Order, Check.

Nepraleiskit Progos

Norint keliauti į Lietuvą jau yra laikas atsilankyti ir pasiskirti laivus, ir duoti mums progą prirengti Jums pasportus ir kitus reikalingus dokumentus, kad viskas butų sutvarkyta keliaujant ir grįštant atgal.

Toliau, norėdami gauti paskolas ant pirmų morgičių arba siųsti pinigus į Lietuvą, prašom kreiptis į musų banką.

Ir tiems, kurie abejoja su investmentais,—saugiausias ir geriausias budas yra investuoti į Pirmus geriausios rųšies Morgičius.

Atsilankę čionai gausite teisingą patarnavimą.

Su pagarba

UNIVERSAL STATE BANK
3252 South Halsted Street, Chicago.

Beethoveno Konservatorijos Mokytojų

KONCERTAS

Ketvirtadieny, Kovo-March 5, 1931

Liet. Auditorijoj

3133 South Halsted Street

Pradžia 8 val. vakare. **Įžanga 50c, vaikams 25c.**

Programe Dalyvauja:

Konservatorijos Mažoji Simfonija,
Lulu Raben ..... Smuikininkė
Genovaitė Šidiškiutė ..... Soprano
Lotus Spring ..... Violenčiolistė
Stuart Barker ..... Baritonas
Mikas Yozavitas ..... Pianistas
Juozas Grushas ..... Kornetistas
Antanas Pocius ..... Akompanuoja

Panašių koncertų labai retai pasitaiko ir todel visuomenė jų laukia su dideliu žingeidumu. **Rengėjai**

Seklyčioms Setai

— Iš —

Peoples Furniture Kompanijos Dirbtuves

— Į —

Pirkėjo Namus

— UŽ —

Išdirbystės Kainą

Lengvais Išmokėjimais

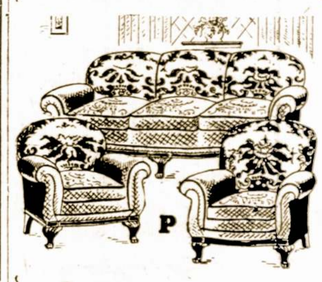

Geros rųšies 2-jų ar 3-jų šmotų Jacquard setai verti iki $100.00, po

$49.00

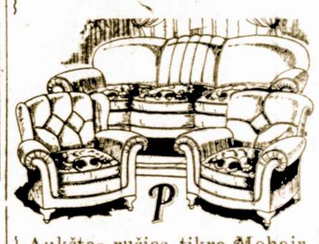

Aukštos rųšies tikro Mohair setai verti $130.00, musų išdirbystės kainą 2-jų šmotų

$68.50

Aukščiausios rųšies Frieze arba Mohair setai verti iki $300.00, pasirinkimas už išdirbystės kainą 2-jų šmotų

$97.50

Priimam senus rakandus į mainus ant naujų duodame gerą nuolaidą.

Peoples Furniture Co.

2536-40 W. 63rd St.

Hemlock 8400

4177-83 Archer Ave.

Lafayette 3171

Chicagoje

Gavėnios Vakarėlis

Sandaros 25 kuopa laikytame savo susirinkime nutarė su rengti gavėnios vakarėlį šeštadienio vakare, 7 d. kovo, 8:30 val., Sandaros svet., 3236 So. Halsted St.

Nors šis vakarėlis yra rengiamas gavėnios vardu, bet jis yra rengiamas mums. Po tuo gavėnios vardu slepiasi kas nors nepaprasto, įdomaus ir, žinoma, palinksminančio. Kiek man teko sužinoti, tai apart tos nepaprastosios dalies ten grieš gera muzika tikrai ir tiktai lietuviškus šokius, kurie bus šokami su įvairiomis "figuromis," bus įvairus žaidimai.

Nors to prašmatningo vakarėlio rengėjai yra 25 kuopos nariai, jie kviečia visus Sandariečius ir ne sandariečius, tikriau sakant visus ir visas, kurie mėgsta smagiai lietuviškai pasišokti ir maloniai laiką praleisti, atsilankykit į šį vakarėlį ir užmiršti šią "ašarų pakalnę." Tikietų kaina tiktai 50c.

Extra Susirinkimas

Sandaros 25 kuopos susirinkimas įvyks 6 d. kovo, penktadienio vakare, 8:30 val., Sandaros svetainėj, 3236 So. Halsted St.

Gerbiamieji nariai, šis susirinkimas yra extra ir labai svarbus. Butent: naminavimas Centro Valdybos sekančiam terminui. Kadangi yra žinoma, kad norint pakelti bile kokios draugijos gerbuvį, nežiurint ar tas gerbuvis butų medžiaginio ar moralio pobudžio, ta draugija turi išsirinkti savo viršininkus tokius žmones, kurie tame darbe butų patyrę, kurie butų tam darbui tinkami ir kurie tai draugijai su noru ir visa energija dirbtų.

Kaip tik tam dalykui apsvarstyti yra šaukiamas šis susirinkimas. Atsilankykite visi į šį susirinkimą ir vienu rankos pakėlimu išnominuosite tokius Sandarai vadus po kuriais Sandara augtų,bujotų ir vestų Lietuvos žmoniją į šviesesnę ateitį. **Sekretorius.**

Crane Co. Darbininkų Vargai

Metai kaip darbas apmiręs. Nekurie darbininkai dirba tik 24 val. savaitėj. Pavasary dar yra ženklas, kad bus blogesni laikai, nes atleidžia nekuriuos darbininkus iš darbo.

Vasario 12 dieną atleido darbininkus, o vasario 17 d., 9:30 val. vakare buvo įmesta bomba, tik nepataikė į gerą vietą. Bomba tapo įmesta į tą trobėsį, kur anglys ir surudiję geležys. Nuostolių padaryta visai mažai — tik išgąsdino.

Arčiau gyvenančių žmonių triobėsių langai išbyrėjo.

Nukentėjo tik tie darbininkai, kurie dirbo nuo valandų. Bet kurie turėjo savaitinę algą, tai jaučia gerai, nes gauna pilną algą. Tečiaus sakoma, kad nuo kovo 1 d. numuš ir tiems 10 nuošimčių, nes turintieji savaitines algas pajuokia tuos, kurie dirba nuo valandų. Sakoma, kad neužilgio busime lygūs. **—Darbininkas.**

Bridgeport Furniture Company

Atidaro radio skyrių, generalis to skyriaus vedėjas p. F. Platkauskas.

Gerai žinoma per ilgus metus Bridgeporte įstaiga po vardu Bridgeport Furniture Co., prie 3224 South Halsted St. atidarė savo gražioj vietoj ir radio skyrių, kurio vedėju bus žinomas buvęs 25 kp. Sandaros pirmininkas p. F. Platkauskas. Kadangi virš minėta krautuvė yra Sandaros didelė rėmėja ir kaimynė, tai linkiu sandariečiui p. Platkauskui gero pasisekimo darbuotis su minėta įstaiga. Jus galit nusipirkti kokį tik norit radio su prieinamom išlygom. **—A.**

Iš Jaunosios Birutės Veikimo

Po koncerto didesnis upas.

Pirmiausia, Jaunoji Birutė norėtų tarti ačiu Chicagos lietuviams už širdingą užuojautą, parodytą jai laike nepriklausomybės iškilmių Vasario 15 d., Lietuvių Auditorijoj. Ateity mes stengsimės dar daugiau prasilavinti.

Pereitam penktadieny įvyko Jaunosios Birutės pamokos. Atsilankė visrš desėtko naujų narių ir visi geram upe. Plė Vera Stradauskaitė ir M. Vaidyla atnešė saldainių. Vaikams tai buvo tikra puota.

Neužilgo turėsime draugišką vakarėlį į kurį visus pakviesim. Apie tai pranešim vėliau. **—Al.**

Dzimdziai Chicagoje

Šiomis šventomis gavėnios dienomis į musų Chicagą pagrįžo visiems žinomi artistai "Dzimdzi-Drimdzi" vodevilio p. A. Vanagaitis ir p. J. Olšauskas, kurie per tris pereitus mėnesius blaškėsi po visas Amerikos lietuvių kolonijas, teikdami jiems koncertus. Pasekmės, nepaisant blogų laikų, minėti artistai sako, buvo geresnės negu kitais sezonais. Kadangi Chicago jų namai, taip sakant, taigi jie rengsis dabar prie savo parengimų. Vienas bus didelė drama "Burduano Asilas," statoma vidurmiesty Civic Teatre. — **M. R.**

Beathoveno Konservatorijos Mokytojų Koncertas

Kovo 5 d., Lietuvių Auditorijoje įvyksta virš minėtos, visiems žinomos, muzikos mokyklos koncertas, kuriame dalyvauja visi mokyklos mokytojai, su orkestru, kuriuo vadovauja žinoma smuikininkė Lulu Raben-Micevičienė, kuri taip pat išpildys numerį programe. Apart jos, dalyvauja pijanistai — Pocius ir Yozavitas, solistai — p-lė Šidiškaitė ir p. Barker ir pučiamų instrumentų mokytojas p. Grušas. Tai bus savo rųšies rimtas koncertas ir muzikos mylėtojai kviečiami atsilankyti.—**M. R.**

Lietuvių Programas iš WBBM Broadkastinimo Stoties

Praeitą sekmadienį, vasario 22 d., nuo 2 iki 3 val. po pietų, iš galingos broadkastinimo WBBM stoties ir vėl skrido lietuvių dainų bangos, nešdamos musų lietuvių dainas per šimtus ir tukstančius mylių į musų tautiečių ir kitatautčių namus, kurie tik turėjo radio ir žingeidavo girdėti ir pasigėrėti lietuvių dainomis. Išpildyme šio programo dalyvavo tikros dainų "žvaigždės" kurie budami pilnais dainininkais padainavo daug lietuviškų dainų, chorai, duetai ir pavieni dainininkai, be mažiausios kritikos, žavėdami tukstančius ir milijonus klausytojų. Programas praeitą nedėldienį, kurį rengė ir finansavo lietuvių firma, The Peoples Furniture žinoma, ir radio kompanija, buvo tik pusę valandos, nes reikalaujant Chicagos lietuviams katalikams antrą pusė valndos buvo jiem užleista.

Pagal pranešėjo pareiškimą, Peoples įstaiga gauna šimtus laiškų kas savaitė, kaip nuo vietinių klausytojų, taip ir iš tolimų miestų išreiškiant savo dėkingumus ir pasigėrėjimus už davimą šių puikių programų per orą. Taipgi ir seknatį nedėldienį bus kitas programas iš šios pačios stoties, tame pačiame laike, irgi rupestingai prirengtas.

Garsinkitės "SANDARĄ"

BUNGALOW NETOLI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS

Aš pastatysiu už $7,250.00 penkių kambarių plytinį Bungalow 23 per 60 pėdų, su oktagoniškų plytų priekiu, karšto vandenio šiluma, aržuoliniais trimingais, koklinėms maudynėms, geležinėmis sąvaržoms, ant 30 pėdų loto, kuris randasi ant So. Francisco Ave., prie 71-mos gatvės ir netoli nuo Nekalto Prasidėjimo P. M. Lietuvių Bažnyčios ir mokyklos. Kreipkitės pas **C. E. VAN NORMAN, 7140 Co. Campbell Ave., Chicago, Ill. Tel. Prospect 0827 arba Hemlock 3317.**

1-MI MORGIČIAI

Kas norite paskolinti pinigų ant pirmų morgičių, ant nejudamos nuosavybės, mokamus kas mėnesį—nuo 1 iki 5 metų, mokant tik 6% į metus, kreipkitės į Vytauto Building and Loan Ass'n arba pas John J. Zolp.

Vytauto Building & Loan Association

John J. Zolp

4559 So. Paulina St.

Tel.: Yards 0145

Tel.: Virginia 2448

Archer Ave. Bird Store

Parduodame Kanarkas, Papugas, Įvairius Paukščius, Importuotas Klėtkas, Šiltų Kraštų Žuvis, Stiklinius Žuvims Indus, Šunis ir Kitus Naminius Gyvuliukus.

John F. Kalkė, Savininkas.

4123 Archer Ave.,

CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 2035

"Sveikinkit su Gėlėmis"

Urba Flower Shoppe

Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.

Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.

3324 So. Auburn Ave.

LOVEIKIS

Kvietkininkas

NUSKINTOS KVIETKOS

Pristatome į visas miesto dalis Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams Vainikai.

3316 S. Halsted St., Chicago

Phone Boulevard 7314

Phone Yards 5423

J. W. ZACHAREWICZ

Real Estate, Insurance and Loans

903 West 33rd Street

CHICAGO, ILL.

Kad žinotų.

—O kad žinočiau kur manęs mirtis laukia!

—Tai ką darytum?

—Niekad arčiau tos vietos kojos nekelčiau.

Universal Restaurant

Skanus Valgymai Kepta Vištiena

750 W. 31st St.

Netoli Halsted Street

A. A. NORKUS, Sav.

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas

J F. Eudeikis Komp.

PAGRABŲ VEDĖJAI

Didysis Ofisas

4605-07 S. Hermitage Ave.

Tel. Yards 1741 ir 1742

SKYRIUS

4447 South Fairfield Avenue

Tel. Lafayette 0727

SKYRIUS

1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.

Tel. Cicero 3794

SKYRIUS

3201 Auburn Avenue

Tel. Boulevard 3201

J. PAWLOWICZ, A. L. J. F. RADŽIUS

Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoje

Laidotuvėse patarnauja geriausia, ir pigiau negu kiti: todel kad jis priklauso prie grabų išdirbystės.

Ofisas: **668 West 18th Street,**

Telephone Canal 6174

Skyrius: **3238 So. Halsted St.,**

Telephone Victory 4088

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 Auburn Av. Chicago

Phone Boulevard 5203

I. J. ZOLP

Graborius

Privatiškas Ambulansas. Automobilių patarnavimas visokiuose reikaluose dieną ir naktį

1646 West 46th Street

Chicago, Ill.

Tel. Commodore 1270

W. ADAMOVIČIA

LIETUVIS GRABORIUS

Pirmos Klasės Balsamuotojas ir Pigiausias Graborius visoj Chicagoj.

Patarnauja dieną ir naktį.

S. D. LACHAVICZ

LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.

2314 West 23rd Place

Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

SKYRIUS:

1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Telephone Cicero 5927

J. LULEVIČIUS

Graborius ir Balsamuotojas

3103 So. Halsted St. Chicago

Telephone Victory 1115

Patarnauju laidotuvėse visose miesto dalyse. Moderniška koplyčia veltui.

ADVOKATAI

A. A. ŠLAKIS

ADVOKATAS

Ofisas vidurmiesty

Room 1502

CHICAGO TEMPLE BLDG.

77 West Washington Street

Corner Washington and Clark Sts.

Ofiso Tel. Central 2978

Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460

LEONAS S. MIKELONIS

ADVOKATAS

10 South LaSalle Street

Vakarais nuo 6 iki 9 valandai

3315 South Halsted Street

Telephone Boulevard 3697

PAUL M. ADOMAITIS

ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestyje

Room 2414

One North La Salle Building

One North La Salle Street

(Cor. La Salle and Madison Sts.)

Ofiso Tel.: State 2704; 4412

K. GUGIS

ADVOKATAS

MIESTO OFISAS

127 N. Dearborn St.,

Room 1111

Telefonas Central 4411

Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų

GYVENIMO VIETA

3323 So. Halsted St.

Tel. Boulevard 1710

Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.

Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 So. LaSalle St., Room 2001

Telephone Randolph 0331—0332

Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.

3241 South Halsted Street

Telephone Victory 0562

7—9 v. vak. apart Panedėlio ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Telefonas Boulevard 9635

Dr. P. Ovitsky

DENTISTAS

4729 So. Ashland Avenue

Netoli 47tos gatvės

Ofiso Valandos:

9:30 iki 12:00 ryte

2:00 iki 5:00 po pietų

7:00 iki 9:00 vakare.

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 South Ashland Avenue

Virš Marshfield Drug Store

Arti 47th Street

Tel. Victory 3687

DR. J. P. POŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofisas **3133 South Halsted Street**

Valandos:

Nuo 9 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. v., apart antradienio ir šeštadienio.

Res.: **6504 South Artesian Avenue**

Phone Hemlock 2374

Valandos: nuo 3 iki 6 po pietų, antrad. ir šeštad. nuo 3 iki 9 v. v.

Phone Pullman 8484

DR. J. ETERNO

PHYSICIAN AND SURGEON

Office Hours: 8 to 9 A. M.

1 to 3; 6 to 8 P. M.

Sunday 9 to 11 A. M.

240 E. 115th St. Chicago, Ill.

Tel. Republic 2236—Hemlock 2010

DR. K. DRANGELIS

DENTISTAS

2417 West 63rd Stree

(arti Western Ave.)

Telefonas Grovehill 3262

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2433 W. Marquette Road

Ofiso Valandos

Nuo 9—12 val. ryto. Nuo 2—5 val. ir nuo 7—9 val. vakare.

Seredomis nuo 9—12 val. ryto.

Nedėliomis pagal sutartį.

Garsinkitės "SANDAROJE"

A. L. Davidonis, M.D.

4910 S. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5197

VALANDOS:

nuo 9 iki 11 valandai ryte;

nuo 6 iki 8 valandai vakare

apart šventadienio ir ketvirtadienio.

Tel. Drexel 6323

Dr. S. Zmuidzinas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4740 Dorchester Ave.

CHICAGO, ILL.

Valandos: nuo 8 iki 10 ryte ir nuo 6 iki 8 vakare.

Phone Canal 6222

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street

(Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 rytą.

Rez.: **6640 S. Maplewood Ave.**

Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso Valandos:

10:30 iki 12 v. rytais

1 iki 3 val po pietų

6 iki 9 val. vakarais.

Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais

Ofisas:

1821 So. Halsted Street

Telefonas Canal 0257

Rezidencija:

6600 So. Artesian Avenue

Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOL'IS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisai:

4601 South Ashland Avenue

Tel. Boulevard 7820

Valandos: 6 iki 8 vakare

2423 West Marquette Road

Tel. Prospect 1930

Valandos: 2 iki 4 po pietų

Nedėliomis tik pagal sutartį.

Rezidencija:

6641 South Albany Avenue

Tel. Prospect 1930

Ofiso: Tel. Virginia 0036

Rez.: Tel. Van Buren 5858

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

4142 Archer Ave., Chicago.

Val.: nuo 11 ryto iki 1 po pietų

Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. vak.

Nedėliomis nuo 10 iki 12 v. ryto.

DR. A. J. KARALIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3147 South Halsted Street

Tel. Calumet 3294

Ofiso valandos:

nuo 9 iki 12 v. dienos ir

nuo 2 iki 9 val. vakare.

DR. A. J. BERTASH

3464 South Halsted Street

Ofiso valandos:

nuo 1 iki 3 p. p. ir nuo 6 iki 8 v. v.

Ofiso ir Res. Tel. Boulevard 5913

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3243 South Halsted Street

CHICAGO, ILL.

Phone Victory 2514

DR. S. NAIKELIS

Gydytojas ir Chirurgas

Valandos:

Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30

Nedėliomis pagal sutartį

3252 South Halsted Street

Phone Victory 2514

DR. A. J. ZIMONTAS

SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS

3252 South Halsted Stree

Phone Canal 2118

Ofiso valandos nuo 6 iki 8 v. vak.

DR. A. L. YUŠKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1900 So. Halsted Street

Rezidencija:

4193 Archer Avenue

Valandos: nuo 2 iki 4 po pietų.

Norintieji mėsyti prieš piet. pašaukite telefonu

Phone Lafayette 0098

PIRKITE SAU

RADIO

IŠ

DIDŽIAUSIU IR ATSAKOMINGIAUSIU

Lietuvių Krautuvių

Peoples Furn. Co.

Įsigikite užtikrintą Radio, gausite geresnį patarnavimą

Mokėsite Mažesnę Kainą!

Puikus standard padarymo naujos mados kombinacijos radio su gramafonu pilnai įrengti dailiuose kabinetuose verti $175.00, Peoples Krautuvių žema kaina tik

$90.00

Standard padarymo, gvarantuoti radios pilnai įrengti dailiuose kabinetuose su tubom ir viskuo, rinkinis skirtingų išdirbysčių. Nekurie yra verti virš $100.00, dabar yra proga Peoples Krautuvėse įsigyti tik už

$45.00

Lengvųs išmokėjimai suteikiami visiems ir nerokuojami jokie extra mokesčiai. Gerą nuolaidą už senus radio į mainus ant naujų. Krautuvės atviros Ketvirtadienio ir šeštadienio vakarais.

Peoples

Furniture Co.

2536-40 W. 63rd St.

Hemlock 8400

4177-83 Archer Ave.

Lafayette 3171

CHICAGO, ILL.

A. F. CZESNA

Turkiškos, Rusiškos ir Sierinės Vanos, Elektriniai Treatmentai ir Masažai. Ultra Violet Ray.

Su musų naujausios mados įrankiais mes duodame penkiolika skirtingų treatmentų, kurie gelbsti daugelyj ligų, kaip **Lumbago, Rheumatizmo, Sciatica, Paralysis, ir t. t.**

Atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 1 val. ryto.

Nedėliomis iki 2 val. po piet.

Antradieniais tik moterims.

1657 West 45th Street Cor. So. Paulina St. Tel. Boulevard 4552